

İNCE MEMED III (1984) YAŞAR KEMAL (1923 – 2015)

Genel Bakış

İnce Memed serisinin üçüncü cildi, 1983 yılında yazıldıktan sonra, 1984 yılında ilk olarak *Hürriyet* gazetesinde tefrika edilir. Aradan bir yıl geçtikten sonra kitap halinde yayımlanır. Yaşar Kemal'in söz konusu edilen eseri 1985 yılında *Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü*'ne layık görülür. *İnce Memed*'in üçüncü cildi, bir önceki cildin yayımlanışından on dört yıl kadar bir süre geçtikten sonra ortaya çıkar. *İnce Memed III*'de işlenen temalar, konular ve vakalar, kendisinden önce yayımlanmış olan ilk iki ciltte yer alanların devamı niteliğindedir. Eserin başkahramanı anlatının başlangıcından itibaren uzun bir süre görünmez. İnce Memed yerli halkın gözünde iyice destanlaşmış ve bir ermiş mertebesine ulaşmıştır. Anlatı boyunca, Türk halk hikayelerinde yer alan birçok motif ve figüre İnce Memed üzerinden göndermelerde bulunulur. Köroğlu, Köroğlu'nun kır atı, Kırkgöz Ocağı, pirlar, ulular, Hz. Ali'nin Düldül'ü, Hz. Muhammed'in Burak'ı, kılıç ve büyü tılsımlar eser boyunca en çok tekrarlanan figürlerdir. Anlatıda, yeni kurulan rejimin ardından coğrafyada başlamış olan toprak savaşları üzerinde durulur. Savaş yıllarındaki kaos ortamını bir fırsata çevirip zenginleşmeye çalışmış olan kişilerin, savaşın ardından girmiş oldukları toprak edinme savaşı üzerinde durulur. Ağalar ve beyler haksız yollardan servet edinip sıradan insanları sömürmektedirler. Paranın tek insani değer haline geldiği dönemde birçok kirliliğe kurulum. Kamu memurları da bu kirliliğe düzenin birer parçasıdır. İnce Memed, hayatı boyunca gözlemlemiş olduğu haksızlıklara karşı sessiz kalamaz ve kendi yöntemleriyle insanlara adalet getirmeye çalışır. Eser toplamda otuz bölümden oluşmaktadır.

Özet

İnce Memed, Ali Safa Bey'i öldürdükten sonra Alidağı'na çıkmış ve uzun bir süre ondan kimse haber alamamıştır. Ali Safa Bey'in karısı, eşinin cesedini günlerce defnettirmez. Bölgenin önemli zenginlerinden Murtaza Ağa, öldürülme sırasının kendisinde olduğunu düşünerek Topal Ali'yi, almış olduğu hediyelerle, kendi safına çektiğini zanneder. Yüzbaşı Faruk ve Asım Çavuş, İnce Memed'in Bakırgeçidi'ndeki bir mağarada saklandığını haber alırlar. Mağaradaki bütün eşkıyaları öldürürler. Cesetlerin arasındaki iri yarı ve pos bıyıklı bir eşkıyanın İnce Memed olduğunu sanırlar. Bütün yetkililere İnce Memed'in öldürüldüğü haber edilir. Kasabada daha önce hiç görülmemiş, gösterişli bir kutlama yapılır. Artık Topal Ali'ye ihtiyacının olmadığını düşünen Murtaza Ağa, onu hakaretler ederek kovar ve vermiş olduğu hediyelerin hepsini geri alır. Kısa bir süre sonra İnce Memed'in öldürülen eşkıyaların arasında olmadığını anlaşırlar. Murtaza Ağa ve Tapucu Zülfü Ankara'ya telgraflar çekirip heyet gönderirler. Bölgenin en saygın ve korkulu ağası olan Arif Saim Bey, onları Ankara'ya hiçbir haber göndermemeleri konusunda uyarır ve tehdit eder. Hürü Ana İnce Memed'i saklandığı yerde bulur. Memed ağır yaralıdır. Hürü Ana Kırkgöz Ocağı'ndaki Analık Sultan'ı Memed'in yanına getirir. Memed Analık Sultan'ın iksirleri ve merhemleri sayesinde kısa sürede iyileşir. Memed eşkıyalığı bırakma kararı alır. Çukurova'da bir arazi satın alıp Seyran'la evlenmek istemektedir. Seyran'la birlikte yeni bir yuva arayan İnce Memed, Tazı Tahsin'le karşılaşır. Memed onun ağalara yerini söyleyeceğini öngörür. Ağalar tarafından rahat bırakılmayacağını anlayan İnce Memed Battal Ağa'dan silahlarını geri alır. İnce Memed Sinemoğlu çetesiyle birleşir. İlk önce Molla Duran'dan Sarıkeçili Yörüklerin kışlağını geri alır. Ardından Ferhat Hoca'yla Yobazoğlu Hasan'ı hapisten kurtarır. İnce Memed'i öldürmek isteyen Mahmut Ağa, Murtaza Ağa'nın evinde Memed tarafından öldürülür.

Kişiler

İnce Memed Anlatının başkahramanı küçük yaşta babasını kaybetmiş ve dul annesiyle birlikte Değirmenoluk köyünde yaşamıştır. Abdi Ağa'nın yeğenini öldürdükten sonra dağa çıkıp eşkıya olmuştur. Bunun üzerine Abdi Ağa İnce Memed'in annesi Döne'yi öldürmüştür. Daha sonra İnce Memed ilk göz ağrısı olan Hatçe'yi de Yüzbaşı Faruk'la girdikleri bir çatışmada kaybetmiştir. Vayvay köylüleri tarafından korunan İnce Memed, köyün yerlisi olan Seyran'la aşk yaşamaya başlar.

Köylülerin topraklarını ele geçirmeye çalışan Ali Safa Bey'i ve Kel Hamza'yı da öldürür. Ağaların emekçi insanları sömürmesine ve onlara eziyet edilmesine sessiz kalamayan İnce Memed, ağaları öldürerek adaleti tesis edeceğini düşünür. Fakat daha sonra bu konuda yanıldığına kanaat getirir. İnce Memed mecburen dağa çıkmış ve mecburen bir kahramana dönüşmüştür. Bölgenin yerli halkı zaman içinde onu destanlaştırır ve ermişler seviyesine yükseltir.

Murtaza Ağa Kekeme Adem Ağa'nın oğlu olan karakter, Çukurova bölgesinin en zengin ağalarından bir tanesidir. Adem Ağa'nın, obasına ait olan toprakları çiftlik haline getirerek zenginleştiği söylenir. Fakat yerli halk Adem Ağa'nın, Karabet Keklikyan'ın arazisini zorla ele geçirerek zenginleştiğini bilmektedir. Abdi Ağa, Ali Safa Bey ve Kel Hamza gibi zenginlerin öldürülmesinin ardından kendi canından şüphe eden Murtaza Ağa, İnce Memed'den kendisini koruyabilmek için elinden gelen her şeyi yapar. Bölgede yaşa dışı yollardan zengin olmuş karakterleri en etkin ve en baskın şekilde temsil eder. Kasabanın diğer ağalarıyla, beyleriyle ve devlet memurlarıyla sürdürdüğü çikarcı ve yozlaşmış ilişkiler, anlatı boyunca üzerinde durulan en önemli konulardan bir tanesidir.

Yüzbaşı Faruk Eserin ilk cildinden itibaren devlet tarafından İnce Memed'i yakalamakla görevlendirilmiş olan karakter sürekli onun peşindedir. İnce Memed'in yakalanmasını tamamen bir gurur meselesi haline getirmiştir. Elindeki yetkilere ve güce güvenen karakter yerli halka oldukça kötü davranır. Onları aşağılar, küçümser ve onlara hiç çekinmeden işkence eder. Köylülerin yalnızca dayaktan ve işkenceden anladıklarını savunmaktadır. Onların geleneklerini ve inançlarını aşağılar. Yerli halka elinden geldiğince kötü davranan karakter, üstlerine karşı oldukça saygılıdır. Hatta onlara dalkavukluk yapmaktan çekinmez. Ağaların ve beylerin ne kadar güçlü olduklarını bildiği için onların isteklerini harfiyen yerine getirmeye çalışır. İnce Memed'in yakalanması için elinden gelen her şeyi yapar.

Arif Saim Bey İstiklal Madalyası sahibi Kozan mebusu, bölgenin en güçlü zengindir. Bütün ağaların ve beylerin kirlî işlerini bildiği için herkes ona saygı duyar.

Tapucu Zülfü Arif Saim Bey'in en yakın arkadaşıdır. İkili, işgal dönemi sırasında Fransızlar için çalışmışlardır. Tapuculuk görevini aldıktan sonra yakın çevresine devlet arazilerini satmıştır.

Seyran İnce Memed'le gizlice evlenir. Onun ölmediğini öğrenen ilk kişidir.

Topal Ali İnce Memed'in en sadık ve en faydalı dostudur. İzcilikteki yeteneği ve yiğitliği nedeniyle ağalar onu kendi saflarına çekmeye çalışırlar. Fakat Topal Ali onların ne kadar çikarcı ve ikiyüzlü olduklarını tecrübe ederek görür.

Anlatıda birbirinden farklı roller oynayan birçok karakter mevcuttur. Anlatıda başat roller oynayan karakterlerin isimleri şunlardır: *Olumlu*: Hürü Ana, Anacık Sultan, Topal Ali, Battal Ağa, Temir, Ferhat Hoca, Yobazoğlu Hasan vd. *Olumsuz*: Mahmut Ağa, Taşkın Halil Bey, Asım Çavuş, Kertiş Ali, Tazı Tahsin, Kaymakam, Vali, Savcı, Belediye Başkanı vd. *Diğerleri*: Hüsne Hatun, Cabbar, Molla Duran Efendi vd.

Öykü

İnce Memed'in Jandarmalardan Kaçışı Değirmenoluk'tan atıyla birlikte nefes nefese ayrılmış olan İnce Memed, karanlık bir ormanın içine hışımla girer. Bir süre atını doludizgin sürdükten sonra yavaşlar. Atı terlemiş ve nefes almakta zorlanmaktadır. Yaz mevsiminin Çukurova'daki etkileri ve coğrafyanın özellikleri detaylı bir şekilde betimlenir. Atını dinlendiren İnce Memed bu esnada derin düşüncelere dalar. Kel Hamza'yı ve Ali Safa Bey'i öldürmüş olan Memed, onları öldürdüğü esnada yüzlerindeki korku ve yalvarma dolu ifadeleri düşünür. Aslında böylesine aciz canlıları öldürmüş olmaktan dolayı pişmandır. Fakat öldürmüş olduğu ağaların öldürülmeyi hak ettiklerinin de farkındadır. Kendisine doğru gelen insanların sesini duyan İnce Memed, gecenin karanlığından faydalanarak saklanır. Kendisini arayan jandarmaların geçmesini bekledikten sonra yola devam eder. Atını hızlıca süren İnce Memed Vayvay köylülerinin direnişini ve İmam Ferhat'ı düşünür. İmam Ferhat'ı bütün köylülere Kuran okurken ve onları bir araya getirip ağalara karşı yürütürken hayal eder. Bu düşünce İnce Memed'i mutlu eder. Gün yavaş yavaş ağırmak üzeredir. İnce Memed sırtının ve kalçasının belirli bölgelerinde acı hisseder. Yüzbaşı Faruk ona bağırmaktadır. Etrafının sarıldığını ve teslim olması gerektiğini söyler. İnce Memed bir köye ulaşır. Burada Ferhat Hoca'yı görür ve mutlu olur. Ardından en yakınındaki dağın yukarısına atıyla tırmanmaya başlar.

Ali Safa Bey'in Öldürülmesi Üzerine Diğer Ağaların Endişelenmesi

Ali Safa Bey'in cenaze töreni yapılmadan önce cenazesi, bir süre konağının bahçesinde teşhir edilir. Ali Safa Bey'in eşi ve diğer ağalar İnce Memed'in yapmış olduğu zulmü herkesin görmesini istemektedirler. Cenaze törenine Karadağlıoğlu Murtaza, Çoymakzade Bekir, Taşkın Halil Bey, Muallim Rüstem Bey, Arif Saim Bey ve Tapucu Zülfü gibi isimler katılır. Ceset bir süredir gömülmemiş olduğu için kokmaktadır ve cesede kolonya sürülerek koku giderilmeye çalışılır. Murtaza Ağa Arzuhalci Deli Fahri'nin bürosuna gider. Ankara'ya İnce Memed'in faaliyetlerini haber veren telgraflar çekilir. Olaylar bire bin katılarak anlatılır. İnce Memed'e yönelik ciddi iftiralarla dolu telgraflar çekilir. Çukurova'daki olaylar Ankara'ya bir ayaklanma çıkmış gibi anlatılır. "İnce Memed bu gece emrindeki üç yüz atlısıyla gelerek... Kasabamızı...". Murtaza Ağa Deli Faruk tarafından yazılmış olan telgraflara köylülerin parmak basmasını ister. Köylüler sırayla dilekçelere parmak basar. Ardından Murtaza Ağa Taşkın Halil'in konağına gider. Taşkın Halil Bey Murtaza Ağa'ya Ali Safa Bey'in başına gelenleri Ankara'ya haber vermemesi gerektiğini söyler. Aksi halde Ankara Çukurova'ya müfrezeler gönderebilir ve kurmuş oldukları düzen tamamen bozulabilir. Taşkın Halil Bey Murtaza'ya, Arif Saim Bey'in İnce Memed'le ilgileceğini söyler. Murtaza Ağa konağa girdiğinde Arif Saim Bey'le Tapucu Zülfü'yü konuşurlarken bulur. Zülfü ve Arif Saim Bey savaş döneminden beri birbirlerini tanımaktadırlar. İşgal sürecinde Fransızlarla işbirliği yapıp zengin olmuşlar fakat Fransızların kalıcı olmadıklarını anladıklarında taraf değiştirmişlerdir. Çukurova'da çok büyük arazilere sahip olmuşlar ve yetiştirdikleri narenciyeleri dünyaya satmayı hedeflemektedirler. İkili kendi aralarında konuşurlarken Murtaza Ağa oldukça sinirli bir şekilde oturmaktadır. İnce Memed'den bahsedilmemesine içerler. Arif Saim Bey Zülfü'yü ziraat eğitimi alması için Avrupa'ya göndermeye niyetlidir. Zülfü hiç düşünmeden onun bu teklifini kabul eder. Arif Saim Bey ve Zülfü ticari meseleler üzerine konuşurlar. Murtaza Ağa'yla Zülfü göz göze gelirler. Murtaza Ağa Zülfü'nün Arif Saim Bey'le İnce Memed konusunda konuşmasını ister. Murtaza ve Zülfü dışarıya çıkıp aralarında konuşmaya başlarlar. Murtaza Ağa İnce Memed konusunda endişelidir. Arif Saim Bey'in onlara yardımcı olmasını ister. Zülfü doğru zamanda Arif Saim Bey'le konuşacağını söyleyip onu gönderir. Murtaza Ağa'yla Topal Ali İnce Memed üzerine konuşurlar. Murtaza Ağa Topal Ali'nin İnce Memed'i bulabileceğinden emindir.

Murtaza Ağa'nın Topal Ali'yi Kendi Safına Çekmesi ve Ali Safa Bey'in Gömülmesi

Topal Ali İnce Memed'le ilgili anlatmış olduğu abartılı hikayelerle Murtaza Ağa'nın gözünü korkutur. Murtaza Ağa geçmişte yaşanmış bir isyan bastırma hikayesini anlatarak İnce Memed'in gelecekte nasıl bir belaya dönüşebileceğini ima eder. Eğer hükümet buraya askerlerini gönderirse bütün düzenleri bozulabilir. Murtaza Ağa Topal Ali'nin İnce Memed için çalıştığından şüphelenir ve bunu sürekli dile getirir. Fakat Topal Ali gibi bir izciyi yanında bulundurmasının faydalı olacağını düşünür. Eğer Topal Ali'yi kendi safına çekebilirse İnce Memed'in ona bir şey yapamayacağını tahmin etmektedir. Murtaza Ağa Topal Ali'ye yeni kıyafetler, silahlar ve at alır. Onu evinde konuk eder ve ondan hiçbir şeyi esirgemez. Murtaza Ağa'nın ilk karısı Hüsne Hatun, onlar için en güzel yemekleri yapar. Murtaza Ağa Topal Ali'ye izciliğe nasıl başladığını ve tecrübelerini sorar. Topal Ali de uzun uzun izciliğin püf noktalarını anlatır. Akşama doğru ikili yataklarına çekilirler. Gözüne uyku girmeyen Murtaza Ağa zaman zaman Topal Ali'yi kontrol eder. Oldukça hafif uyuyan Topal Ali Murtaza Ağa'nın çıkardığı sesleri duyduktan sonra yeniden uyur. Gün doğunca Murtaza Ağa ve Topal Ali, Arif Saim Bey'le konuşmak için evden ayrılırlar. Taşkın Halil Bey'in konağına vardıklarında Halil Bey ve diğerleri onları merdivenlerde karşılar. Halil Bey Murtaza Ağa'nın Ankara'ya çekmiş olduğu telgraflardan haberdar olmuş ve bundan dolayı çok sinirlenmiştir. Arif Saim Bey'in bu durumdan haberdar olması halinde Murtaza Ağa'ya yardımcı olmayacağını söyler. Ali Safa Bey'in ceset kokusu bütün köyü kaplamıştır. İnsanlar nefes almakta zorlanmaktadırlar. Arif Saim Bey ölünün kokusundan uyanır. Kıyafetlerini giyer giymez arabasına binip köyden ayrılmak için hareket eder. Murtaza Ağa İnce Memed'le ilgili olan derdini Arif Saim Bey'e söyler. Fakat Arif Saim Bey onu hiç umursamaz. Murtaza Ağa derdini anlatabildiği için rahatlamıştır. Ali Safa Bey'in cenazesi gasilhaneye götürüldükten sonra toprağa verilir. Topal Ali'nin kıyafetleri ve atı yarın alınacaktır.

Yüzbaşı Faruk'un İnce Memed'in Yerini Öğrenmesi

Sarıkeçili obasından olan on dört yaşındaki çoban Müslüm, gece vakitlerinde yaylım ateşi ve bağırtı sesleri duyar. Yamacın düzlüğünde koyunlarını otlatan Müslüm köpeğiyle birlikte oturur. Karnı acıkınca koyunlardan birinin sütünü sağlar ve ekmek yiyerek sütü içer. Müslüm İnce Memed'le ilgili duymuş olduğu hurafe hikayeleri düşünürken köpeğinin bir yere odaklanıp oraya kulak verdiğini fark eder. Ormanın içinde dolanan jandarmaların ona doğru geldiklerini görür. Müslüm gelen jandarmaların kim olduğunu tanır. Kertiş Ali Müslüm'ü alıp Yüzbaşı Faruk'un yanına getirir. Müslüm'e İnce Memed'i görüp görmediği sorulur. Müslüm onu görmediğini ve bu bölgeye pek insan gelmediğini söyler. Gece vakitlerinde bölgede silah sesleri duyulmuş ve bir atlinin bu yoldan geçtiği jandarmalar tarafından öğrenilmiştir. Yüzbaşı Faruk Müslüm'e

İnce Memed'i görüp görmediğini yeniden sorar. Müslüm her seferinde bu soruya "hayır" cevabını verir. Müslüm falakaya yatırılır ve ayağından kan gelinceye kadar ayağına vurulur. Müslüm'ün hiç sesi sedası çıkmaz. Çoban köpeğini fark eden Yüzbaşı Faruk, Müslüm'ü döven askerleri durdurur. Çoban köpeğinin yanına gidip silahını onun başına dayar. İnce Memed'le ilgili sorduğu sorulara doğru cevap verilmezse onu öldüreceğini söyler. Bunun üzerine Müslüm bildiklerini anlatmaya başlar. İnce Memed gece yarısı bu bölgeden geçmiş ve Bakırgeçidiği'ndeki mağarada Kel Eşkiya'yla buluşacaktır. Yüzbaşı Faruk adamlarını toplayıp oraya doğru yol alır. Atının üzerindeyken tabancısını yeniden çekip bütün kurşunlarını köpeğin üzerine boşaltır. Müslüm, oğlunu kaybetmiş bir ana gibi kanlar içinde kalmış olan köpeğine sarılır ve ona ninni söyler.

Yüzbaşı Faruk'un Bakırgeçidiği Mağarasını Kuşatması Dağın yamacını tırmanmakta olan jandarmalardan Kertiş Ali, İnce Memed'in yağız atını görür. Yüzbaşı Faruk'a haber vererek İnce Memed'in çok uzakta olamayacağını söyler. Yüzbaşı Faruk ilk önce atı vurmaya ister. Mavzerle ata iyice inşan alıp tetiği çeker. Fakat Yüzbaşı daha tetiğe asılmamışken at ortalıktan kaybolmuştur. Birkaç kez daha aynı olay yaşanır. Yağız at görüş açısına girer, Yüzbaşı mavzeriyle ona ateş eder fakat at kurtulmayı başarır. Yüzbaşı haricinde diğer jandarmalar, onun büyüklüğüne inanırlar. İleriden Kara İbrahim'in atıyla doludizgin onlara doğru yaklaştığını görürler. Yüzbaşı Faruk'la görüşen Kara İbrahim Müslüm'ün söylemiş olduğu mağarada dokuz eşkiya görmüştür. Eşkiyaların arasında İnce Memed'in olup olmadığını bilmemektedir fakat kendilerine verilmiş olan bilgi doğrudur. Yüzbaşı Faruk ve adamları mağaranın etrafını sararlar. Yüzbaşı Faruk adamlarına emriyle birlikte yaylım ateşi açmalarını emreder. Bu gece mağaradan kimsenin sağ kurtulmasını istememektedir. Yüzbaşının emriyle birlikte ateş açılır. Çıkan patlama sesleriyle birlikte atlar kişnemeye başlar.

Murtaza Ağa'nın Topal Ali'yi Kendi Safına Çekmesi Murtaza Ağa Topal Ali için İngiliz kırmacı bir at satın alıp konağına getirmiştir. Murtaza Ağa Topal Ali'nin ata binip kasabaya kadar gidip geri gelmesini, atını denemesini ister. Topal Ali atını kasabaya doğru sürmeye başlar. Murtaza Ağa, Topal Ali'nin gidip geldiği süre içinde derin düşüncelere dalmıştır. Onu dalgınlığından eşi Hüsne kurtarır. Topal Ali atından oldukça memnun kalmıştır. Ardından fötr şapkayı almak için İsmail Ağa'nın dükkanına doğru giderler. Topal Ali eski takkesinden memnundur ve fötr şapka giymek istemez. Murtaza Ağa ona fötr şapka takması konusunda ısrar edince onun isteğini kabul etmekten başka çaresi kalmaz. Topal Ali fötr şapkasını dener. Herkes yeni şapkasına hayranlıkla bakar. Ardından Murtaza Ağa ona altın işlemeli köstekli bir saat alacağını da söyler. Topal Ali Murtaza Ağa'nın hiçbir ikramıyla ilgilenmemiş fakat saati duyunca çok heyecanlanmıştır. Onun heyecanlandığını fark eden Murtaza Ağa alacağı saati öve öve bitiremez. İnce Memed'in Çukurova'daki bütün ağaları öldürmeye ant içtiğine yönelik söylentiler konuşulmaya devam eder. Ardından terziye uğrayan ikili yeni kıyafetleri alırlar. Terzi Topal Ali'nin Avrupa gazetelerine de haber olduğunu söyler. Bunu duyan Murtaza Ağa çok şaşırır ve sevinir. Topal Ali'nin yetenekleri Avrupa'ya kadar ulaşmıştır. Ardından eve dönülür. Topal Ali yeni kıyafetlerini dener. Topal Ali'nin İnce Memed için çalıştığını düşünen Murtaza Ağa, onu kendi tarafına çekmek için ikramlarda bulunmaktadır.

İnce Memed'in Öldürüldüğünün Kasabaya Bildirilmesi Bir gün boyunca sürmüş olan bir çatışmanın ardından dokuz eşkiya öldürülür. Yaralanmış olan bir eşkiya da Kertiş Ali'nin attığı bir kurşunla ölür. Cesetler bir yerde toplanır. İnce Memed'in cesedi teşhis edilmeye çalışılır fakat jandarmalardan hiçbiri onu canlı olarak görmedikleri için köylülerden yardım almaya karar verilir. Bakırgeçidiği köylüleri İnce Memed'i tam olarak teşhis edemezler. Onlar da İnce Memed'in görünüşünü sadece anlatılan hikayelerden öğrenmişlerdir. Bir süre sonra Çiçeklidere'nin yerlileri olay yerine gelirler. Asım Çavuş Çiçeklilerelilerin İnce Memed'i tanıdığını bildiği için onlardan yardım ister. Cesetlerin arasından bir tanesi İnce Memed'e benzetilir. Sarı Çavuş İnce Memed'in öldürülenler arasında olmadığını söyleyip şükür duası eder. Bunu duyan Yüzbaşı Faruk onu sorguya çeker. Onunla oldukça kaba bir üslupla konuşur. Fakat Sarı Çavuş da eski bir gazidir. Yüzbaşı Faruk'tan çekinmez ve ona aynı şekilde karşılık verir. Çiçeklilereliler Sarı Çavuş'un artık bunadığını ve ne dediğini bilmediğini söyleyerek onu Yüzbaşı'nın yanından alırlar. Cesetlerden birisi İnce Memed'e oldukça benzemektedir. Yüzbaşı Faruk buna dayanarak karakola Memed'in öldürüldüğünü haber vermek ister. Yüzbaşı Faruk Muhtar'ı yanına çağırır. İlk önce ona İnce Memed'in yağız atının öldürülmesi emrini verir. Ardından haberi kasabaya en hızlı şekilde ulaştıracak birisinin bulunmasını ister. Köylüler ve Muhtar Yüzbaşı'ya Tazı Tahsin'i önerirler. Onun bir attan bile daha hızlı koştuğunu iddia ederler. Buldukları bölgede at sürmek de mümkün olmadığı için Tazı Tahsin'i kasabaya göndermeye karar verirler. Yüzbaşı Faruk İnce Memed'in öldürüldüğüne dair bir pusula yazar. Tazı Tahsin'den pusulanın en yakın zamanda kasabaya ulaştırılmasını ister. Haberi getiren kişi olduğu için ağalar tarafından ödüllendirileceği söylenir. Kadınlar İnce Memed'in cesedinin etrafında ağıt yaktırmaya başlarlar. Yüzbaşı onların

dağılmasını ister fakat kadınlar onu dinlemezler. Yüzbaşı jandarmalara kadınların dağıtılması emrini verir. Fakat köyün kadınları jandarmalara direnirler. Bunun üzerine Yüzbaşı jandarmalara süngü takma emri verir. Köyün erkekleri kadınları yaka paça İnce Memed'in yanından alırlar.

Haberin Yetkililere Ulaştırılması Birkaç gün sürecek olan yolu bir günde katetmiş olan Tazı Tahsin Kaymakamlığa girer. Yorgunluktan bilincini kaybeder ve elleri kenetlenir. Tazı Tahsin kendisine geldiğinde Kaymakam'a müjdeli haberi verir. Kaymakam almış olduğu habere çocuklar gibi sevinir ve pusulayı okur. Ağaların korku dolu günlerinin bittiğini düşünür ve herkese haber verilmesini ister. Tazı Tahsin Kaymakam'dan getirdiği haber için ödül ister. Tazı Tahsin jandarma onbaşısı olmak istemektedir. Fakat Kaymakam onu binadan dışarı çıkarttırır. Murtaza Ağa kasabanın kebabçısından İnce Memed'in öldürüldüğünü öğrenir. Sevinçten ne yapacağını bilemeyen Murtaza Ağa kebabçı dükkanını, kebabçı olarak çalışan işçinin üzerine devredeceğini söyleyerek lokantadan ayrılır. Murtaza Ağa Topal Ali'yle birlikte Kaymakamlık binasına gelir. Topal Ali üzüntüden Kaymakamlık binasının merdivenlerine yığılıp kalır. Ağlamamak için kendisini zor tutar. Topal Ali'yi üzgün bir vaziyette bulan Tazı Tahsin ona dardını sorar. Tazı Tahsin İnce Memed'in öldürüldüğü haberini getiren kişi olduğunu söyler. Topal Ali Tazı Tahsin'e olayı ve cesetleri bütün detaylarıyla anlatır. Tazı Tahsin'in anlattıklarını dinleyen Topal Ali'nin keyfi yerine gelir. Çünkü İnce Memed diye anlatılan kişi İnce Memed'e hiç benzememektedir. Topal Ali onun öldürülmemiş olduğunu anlar fakat yine de emin olamaz. Köylü kadınların ağıt yakmış olması içine dert olur. Kaymakam, Vali, Savcı, Belediye Başkanı ve diğer üst düzey yetkililer binadan çıkarlar. Hepsini oldukça mutludur. Tazı Tahsin'e herkes para verir. Tazı Tahsin almış olduğu parayla istediği her şeye sahip olabilecektir.

Murtaza Ağa'nın Topal Ali'yi Kovması Murtaza Ağa'nın bakışlarından hoşlanmayan Topal Ali, başına kötü şeylerin geleceğini öngörür. Murtaza Ağa'nın artık ona ihtiyacı kalmamıştır. Murtaza Ağa ilk önce arzuhalciye gider. Arif Saim Bey'e ve Ankara'daki önemli mebuslara ağdalı telgraflar çektirir. İnce Memed'in ölümü kasabada günlerce kutlanacaktır. Telgrafhaneden çıkan Murtaza Ağa Topal Ali'ye bir işaret yaparak onu takip etmesini söyler. Murtaza Ağa odasına çekilir ve bir süre sonra Topal Ali'yi yanına çağırır. Murtaza Ağa'nın Topal Ali'ye artık hiç ihtiyacı kalmamıştır. Ona hakaretler ve küfürler ederek vermiş olduğu her şeyi geri alır ve çarı çıplak bir şekilde evinden kovar. Topal Ali merdivenlerden inmeden önce ona son bir kez daha bakar. Bu bakış karşısında Murtaza Ağa iliklerine kadar titrer.

İnce Memed'in Öldürülmesinin Kutlanması Murtaza'nın konağından çıkmış olan Topal Ali, köylülere görünmemek için Teneke mahallesine yönelip Kurudere kovuğuna gelir. Yüzbaşı Faruk ve adamlarının geçeceği yola gidip cesetleri görmeye karar verir. Topal Ali Murtaza Ağa tarafından uğramış olduğu hakareti kendisine yedirememiş ve sürekli olarak kendisini onu öldürürken düşünmektedir. Ne yapıp edip intikamını alacaktır. Fakat ilk önce İnce Memed'in hayatta olup olmadığını öğrenmelidir. Yüzbaşı Faruk ve adamlarının geçeceği yolu tahmin eden Topal Ali günlerce orada bekler. Yakınlardaki bir arazideki böğürtlenleri yiyerek kamını doyurur. Bir sabah eşek seslerini duyarak uyanır. Eşeklerin bakımlı olmasından onların Aydınlı Yörüklerle ait olduğunu anlar. Ardından üç kız görünür. Yarı çıplak bir adamı karşılarında gören kızlar gülmeye başlarlar. Kızlar Sarıkeçili obasındandır. Topal Ali bu obayı tanımaktadır. Topal Ali kızlara durumunu anlatıp yiyecek bir şeyler ister. Kızlar ona peynir ve bazlama verirler. Topal Ali onlara İnce Memed'in öldüğünü haber verir. Kasabaya onun cesedini görmeye gideceğini söyler. Onun bu sözleri üzerine kızlar daha fazla gülmeye başlayıp yollarına devam ederler. Topal Ali beklemiş olduğu yolda vakit kaybettiğini düşünerek kasabaya gelir. Kasabada büyük bir curcuna vardır. Köylülerin hepsi haberi almış ve jandarmaların cesetleri getirmelerini beklemektedirler. Cesedi birkaç kişi görmüştür. Topal Ali cesetleri görenlere onların eşkallerini sorar fakat sağlıklı yanıtlar alamaz. Topal Ali umutsuzluk içinde Değirmenci Hasan'a gider. İkili İnce Memed üzerine konuşup birlikte ağlamaya başlarlar. Hasan Topal Ali için terziye kıyafet diktireceğini söyler. Ertesi sabah Yüzbaşı Faruk ve jandarmalar kasabaya varır. Vilayet'in üst seviyedeki memurları tebrik için gelir ve uzun konuşmalar yapılır. Konuşmaların hepsi ağır demagoji ve milliyetçilik içerir. İnce Memed'in öldürülmesi destansı bir olay olarak anlatılır.

Seyran'ın İnce Memed'in Ölmediğini Öğrenmesi İnce Memed'in ölüm haberi Vayvay köyüne de ulaşır. Kısa bir sürede Memed'in ölüm haberini alan Seyran yıkılır. Vayvaylılar İnce Memed'in ölüm haberini Koca Osman'dan bir süre saklamayı başarmışlardır. Onun üzüntüden ölmesinden korkmuşlardır. Herkesin perişan bir halde olduğunu gören Koca Osman köylülerin karşısına çıkar. Köylülere kendilerine gelmelerini, İnce Memed'in öldürüldüğüyle ilgili birçok asılsız haber çıktığını ve buna inanmamaları gerektiğini söyler. Köylülere kasabaya gidip cesetlere bakmalarını söyler. Koca Osman bunu söyler söylemez Seyran, kasabaya doğru hiç durmadan koşmaya başlar. Yolculuk

sırasında aşk, umut ve korku hislerini yoğun bir şekilde yaşar. Seyran kasabaya varır ve cesetlere bir süre bakar. Seyran'ın endişeli yüz ifadesinin yerini mutluluk alır. Hüzün gözyaşları mutluluk gözyaşlarına döner. Cesetlerin arasında İnce Memed yoktur. Seyran bu sefer mutlulukla Vayvay'a doğru koşmaya başlar.

İnce Memed Yerine Kara Osman'ın Öldürüldüğünün Anlaşılması Karakolun ön duvarında tutulan ölülerin yakınları, teker teker cenazelerini almaya gelirler. Eşkıya Kara Osman'ın kardeşleri de uzak bir köyden gelip cenazeyi almak isterler. Asım Çavuş altı kardeşe hangi ölüyü götüreceklerini sorar. Kardeşler alnında ben olan ve oldukça iri bir ölüyü gösterirler. Asım Çavuş onun İnce Memed olduğunu ve onun ölüsünü ne yapacaklarını sorar. Altı kardeş kısa bir şaşkınlığın ardından Asım Çavuş'a, gösterdikleri ölünün Kara Osman olduğunu ve kardeşlerinin cenazesini alıp gideceklerini söylerler. Asım Çavuş onlara inanmaz. Kardeşler Kara Osman'ın fotoğraflı nüfus cüzdanını gösterirler. Kara Osman'la ilgili önemli bilgiler verirler. Altı kardeşe İnce Memed olduğu söylendiği ölü aslında Kara Osman'dır. Asım Çavuş'un başından aşağıya kaynar sular dökülür. Bu durumu Yüzbaşı Faruk'a nasıl açıklayacağını bilemez. Asım Çavuş Yüzbaşı Faruk'a altı kardeşi anlatır. İnce Memed sandıkları kişinin aslında Kara Osman olduğunu söyler. Altı kardeş durumu Yüzbaşı'ya anlatırlar. Yüzbaşı onlara inanmak istemez fakat kardeşlerin delilleri oldukça sağlamdır. Yüzbaşı Faruk onlara cesedi veremeyeceğini söyler. Bunun üzerine kardeşler, ilgili kurumlara dilekçe göndermeye karar verirler. Arzuhalci Deli Fahri'nin yazıhanesine gelirler. Deli Fahri onların işini hiç dilekçe yazmaya gerek kalmadan halledeceğini söyler. Yazıhaneden ayrılıp Kaymakamlığa doğru ilerler. Yolda gördüğü herkese durumu anlatır. Murtaza Ağa Deli Fahri'yi böylesine endişeli görünce ona ne olduğunu sorar. Deli Fahri Murtaza Ağa'ya her şeyi olduğu gibi anlatır. Murtaza Ağa korkusundan ne yapacağını bilemez. Topal Ali'yi kovduğu için çok pişman olur ve onun bir an evvel geri getirilmesini ister. Topal Ali'nin ne olursa olsun geri getirilmesini, ona istediği her şeyi vereceğini söyler. Kasabanın ileri gelenleri toplanır ve durum değerlendirmesi yapılır. Kara Osman'ın ve altı kardeşin babası Kaplan Ağa, bölgenin en ünlü at hırsızlarından biridir. Arabistan'dan ve Suriye'den getirttiği atları Bulgaristan ve Yunanistan gibi ülkelere satmaktadır. Hayli nüfuslu bir kişidir. İleri gelenler Kaplan Ağa'nın isteğinin yerine getirilmesi gerektiğine karar verirler. Altı kardeş gece vakitlerinde kimse görmeden ölülerini alıp götüreceklerdir. Fakat İnce Memed'in hala hayatta olduğunun Ankara tarafından duyulmasına engel olmak istemektedirler. Kara Osman'ın kardeşlerine onun öldürüldüğünü Çiçekliler haber vermişlerdir. Halbuki Çiçekliler kadınlara, İnce Memed öldürüldüğü gün onun ölüsünün başına toplanıp ağıtlar yakmışlardır. Çiçekliler Yüzbaşı'ya oyun oynamışlardır. Yüzbaşı onlardan bu oyunun intikamını almaya kararlıdır.

Yüzbaşı Faruk'un Utancı İnce Memed olduğu söylenen ölünün Kara Osman olduğu bütün köylüler tarafından kısa sürede öğrenilir. Gece vakti Kara Osman'ın kardeşleri kılık değiştirerek, her biri yeşil kıyafetler giymiş ve aynı cins atlara binmiş bir şekilde, ölüyü alıp götürmüşlerdir. Kasabanın mollalarından biri bu olayı mucizevi bir olay gibi anlatır. İnce Memed'in ölüsünün ermişler tarafından götürüldüğünü ve yakında İnce Memed'in yeniden dirilerek bütün dünyayı ağalardan kurtaracağını ve eşitlikçi bir düzen kuracağını söyler. Köylülerden bazıları bu hikayeye inanır bazılarıysa gerçekte ne olup bittiğini bilmektedir. Jandarmalar Kara Osman'ı İnce Memed zannetmişler ve onun ölüsünü İnce Memed olarak herkese ilan etmişlerdir. Yüzbaşı Faruk utancından evden dışarı çıkmaz olmuş ve hastalanmıştır. Bir Albay ona geçmiş olsun ziyaretine gelir. Albay Yüzbaşı'ya, köylülerin sahip çıktığı bir eşkıyayı yakalamanın oldukça zor olduğunu anlatır. Ege'de Çakırcalı'nın öldürüldüğüne dair defalarca haber çıkmış fakat her seferinde yanlış kişinin öldürülmüş olduğu anlaşılmıştır. Çiçekliler tarafından aldatılmış olan Yüzbaşı Faruk onlardan intikam almaya ant içer.

Murtaza Ağa'nın Topal Ali'ye Geri Dönmesi İçin Yalvarması Murtaza Ağa Topal Ali'yi her yerde aratmış ve nerede saklandığını bulmuştur. Onu geri getirmek için birçok kişi göndermiş fakat Topal Ali geri dönmek konusunda inat etmiştir. Murtaza Ağa Topal Ali'nin ayağına gidip onunla konuşmaya karar vermiştir. Akşam yemeğinde karısıyla bu konu üzerine konuşur. Hüsne, Molla Duran'ın İnce Memed'le ilgili köyde yaymış olduğu hurafe hikayeye inanmaktadır. Murtaza Ağa, olayı örtbas etmek için ondan böyle bir hikaye uydurmasını istemiş fakat molların uydurduğu hikaye yüzünden İnce Memed tamamen korkulan ve saygı gören bir kişi haline gelmiştir. Murtaza Ağa Değirmeci Hasan'ın değirmenine giderek Topal Ali'ye geri dönmesi için yalvarır. Topal Ali ona hiçbir karşılık vermez. Murtaza Ağa ona arazi, ev, silah, at ve maaş vereceğini söyler. Hatta Albay'la görüşüp onu Yüzbaşı yaptıracağını, ayağını Almanya'da ameliyat ettireceğini söyler. Topal Ali Murtaza Ağa'nın tekliflerini beğense de geri dönmek konusunda inat eder. Murtaza Ağa Topal Ali'yi rüşvetle geri döndüremeyeceğini anlayınca tehdit etmeye başlar. Ferhat Hoca'yla Yobazoğlu Hasan'ın başına gelenleri hatırlatır. Murtaza Ağa Topal Ali'yi cinayetle suçlamakla tehdit eder. Gerekirse onu idam

ettireceğini söyler. Canından endişe eden Murtaza Ağa Topal Ali'yi hem çeşitli teklifler sunarak hem de tehdit ederek geri dönmeye ikna etmeye çalışır. Topal Ali ona hiçbir cevap vermeyince çekip gider.

Talip Bey Cinayetinden İnce Memed'in Sorumlu Tutulması

Çukurova'nın en çok korkulan ağalarından olan Talip Bey, Homanlı Yörük obasının yaşadığı araziye Tapucu Zülfü sayesinde yasa dışı yollardan satın almıştır. Obanın mensuplarını, işkence ederek ve kadınlarına tecavüz ederek araziden çıkarmıştır. Bütün bu olaylar olup bittikten sonra Savcı tarafından her şey örtbas edilmiştir. Halk arasında çıkan bir dedikoduya göre bir gece; İnce Memed yanındaki on bir adamıyla birlikte Talip Bey'in konağını basmış ve herkesi öldürmüştür. Talip Bey teslim olmayı kabul etmeyip İnce Memed'le dövüşmeyi tercih etmiştir. Talip Bey İnce Memed'e ne kadar kurşun sıkılmış olmuştursa da kurşunlar ona hiç zarar vermemiştir. İnce Memed Talip Bey'i yakalayıp bir ağaca asar. İnce Memed onu iki gözünden vurarak öldürür. Murtaza Ağa ve kasabanın bütün ileri gelenleri bu haberi alırlar. Kendi canından endişe eden Tapucu Zülfü bir heyetle birlikte Ankara'ya gidip yetkililerle bizzat görüşmeye karar verir. Molla Duran ve Murtaza Ağa Talip Bey'in başına gelenleri aralarında konuşurlar. Talip Bey gibi devlet içinde devlet kurmuş bir adamı öldüren İnce Memed'i artık kimsenin durduramayacağını düşünürler. İkilin yanına genç bir çocuk gelir. Çocuğun getirdiği habere göre Savcı, Murtaza Ağa'yla derhal görüşmek istemektedir. Murtaza Ağa Molla Duran'la birlikte Kaymakamlığa gelir. Murtaza Ağa ve Molla Duran Savcı'nın odasına girerler. Odada diğerlerinin haricinde Talip Bey'in oğulları da vardır. Savcı İnce Memed'le ilgili tutanağı hazırlamak ister fakat oğullar babalarının katillerinin İnce Memed olmadığını söylerler. Talip Bey'i, Homanlı Yörükleriyle Aslan köylüleri öldürmüştür. Savcı, Ağa ve Molla çocukları babalarının İnce Memed tarafından öldürüldüğüne ikna etmeye çalışırlar. Çünkü Ankara'ya bir heyet gönderilmiş ve telgraflar çekilmiştir. Ankara'ya ikinci defa rezil olmak istememektedirler. Molla Duran onları bir odaya alıp onlarla tek başına görüşür. Molla Duran Talip Bey'in işlemiş olduğu suçları ve Savcı'nın onu her seferinde nasıl kurtardığını çocuklara hatırlatır. Talip Bey oğullarına da çok büyük kötülükler yapmıştır. Oğullarından birinin eşyle evlenmiş, köylülere tecavüz etmiş ve insanlara yapabileceği bütün kötülükleri yapmıştır. Molla Duran çocuklardan babalarının katili olarak İnce Memed'i göstermelerini ister. Aksi halde bütün suç çocukların üzerine atılacaktır. Bu tehdit karşısında çocuklar teklifi kabul ederler. Doktor ve Savcı olay yerine gidip cesedi incelerler. Ölümle ilgili sahte bir rapor yazılır. Ağalar ve memurlar lokantaya gidip yemek yiyerek kutlama yaparlar. Ardından Murtaza Ağa Topal Ali'nin Molla Duran için çalışmaya başladığını öğrenir. Molla Duran Topal Ali'yi ikna etmiş ve Topal Ali Murtaza Ağa'nın almış olduğu her şeyi geri almıştır Murtaza Ağa Topal Ali'yi yeni kıyafetleriyle, atıyla ve silahıyla görünce sinir krizi geçirir. Molla Duran'ın yanına gidip ondan hesap sorar. Fakat Molla Duran Topal Ali'ye daha çok ihtiyaç duyduğu hususunda Murtaza Ağa'yı ikna eder. Murtaza Ağa Molla Duran'dan intikam almaya ant içer.

Yağız Atın Hürü Ana'ya Gelmesi

Değirmenoluklular Hürü Ana'dan, İnce Memed'in ölüm haberini gizlemişlerdir. Fakat bir süre sonra İnce Memed'in hala hayatta olduğu öğrenilince Değirmenoluk, düğün alanına döner. Hürü Ana bütün olup bitenleri öğrenir ve kısa süreli bir üzüntü yaşadıkdan sonra o da kutlamalara katılır. Aradan birkaç gün geçer. Pancar Hösük Hürü Ana'ya Mahmut'u gönderip onunla konuşmak istediğini haber verir. İnce Memed'den kötü bir haber geldiğini düşünen Hürü Ana bütün köyü ayağa kaldırır fakat üzüntülü değildir. Pancar Hösük İnce Memed'in atını, Alıdağ'ının yamacında gördüklerini Hürü Ana'ya söyler. İnce Memed'in öldüğü kesin değildir fakat atı başıboş bir şekilde dolaşmaktadır. Hürü Ana atın yanına gitmeye karar verir. İnce Memed'in ölmüş olduğuna inanmaz ve ata ona ne olmuş olduğunu sorar. Atı sever ve ona şiirsel güzellikte sözler söyler. Bir süre sonra at onun yanından koşarak ayrılır. Ertesi sabah Hürü Ana, evin dışından bir at sesinin geldiğini fark eder. İnce Memed'in yağız atı karşısındadır. Atın bir şeyler demek istediğini düşünen Hürü Ana, Mahmut'u da yanına alıp İnce Memed'i aramaya karar verir.

Hürü Ana'nın Aydınlı Yörüklerle Görüşmesi

Hürü Ana ve Mahmut bir eşekle birlikte yola çıkarlar. Atın izlerini takip ederler ve bir ormana girerler. Ormanın içinde Aydınlı Yörük kızlarıyla karşılaşır. Hürü Ana onlara yağız atı görüp görmediklerini sorar. Yörük kızları duydukları soru karşısında hemen ortalıktan kaybolurlar. Hürü Ana onların bu tavrından şüphelenir. Birkaç kez daha karşılaşmış olduğu Yörüklerle aynı soruyu sorar. Hiçbiri ona cevap vermez. Hürü Ana yavru köpeğiyle oynayan on bir yaşındaki bir Yörük kızıyla karşılaşır. Ona çok sıcak davranır ve narla incir ikram eder. Hürü Ana ona yağız atı sorar. Hürü Ana'ya güvenen on bir yaşındaki Fatmalı, ona atla ilgili bildiklerini anlatır. Fakat Fatmalı yağız atın Köroğlu'nun atı olduğunu sanmaktadır. Atın ölümsüz olduğunu söyler ve destansı hikayesini anlatır. Fatmalı, Yüzbaşı Faruk tarafından köpeği öldürülen Müslüm'ün kardeşidir. Yüzbaşı Faruk'un Müslüm'e neler yaptığını Hürü Ana'ya anlatır. Müslüm İnce Memed'in yerini söylememek için dayak yemiş ve köpeğini kaybetmiştir. Hürü Ana Sarıkeçililerin lideri Battal Ağa'yla görüşmeye karar verir.

Hürü Ana'nın İnce Memed'i Bulması

Battal Ağa'nın beş direkli çadırına gelinir. Yörükler tanrı misafirlerini oldukça sıcakkanlı bir şekilde karşılarlar. Battal Ağa Yörüklerin başına gelen felaketleri anlatır. Hürü Ana da onların misafirperverliklerini, nezaketlerini, barışçılıklarını, mertliklerini ve dürüstlüklerini göklere çıkarır. Hürü Ana Battal Ağa'dan İnce Memed'in yerini öğrenmek ister. Başlangıçta Battal Ağa onun yerini gizlemek istemiş olsa da Hürü Ana'ya güvenip onu nasıl bulabileceğini söyler. İnce Memed Eşkiya Temir'in yanında saklanmaktadır ve ağır yaralıdır. Eşkiya Temir akşam vakitlerinde gelip Hürü Ana'yı İnce Memed'in yanına götürecektir. Eşkiya Temir Hürü Ana'yı alıp Memed'i sakladıkları yere götürür. Hürü Ana kendisine gösterilen mağaraya girer girmez Memed'i görür ve onun boynuna sarılır. İnce Memed'e isabet etmiş olan kurşunlar vücudundan çıkarılamamış ve bundan dolayı ölmek üzeredir. Hürü Ana ona çorba yapar ve yaralarıyla ilgilenir. Hürü Ana'nın gelmesiyle birlikte İnce Memed'in keyfi yerine gelir. Hürü Ana İnce Memed'i iyileştirebilecek tek kişi olan, Kırkgöz Ocağı'nın en ünlü doktoru Anacık Sultan'a gitmeye karar verir. Eşkiyalara yapmaları gerekenleri söyledikten sonra İnce Memed'le vedalaşır. Bir an önce Anacık Sultan'ı ona getirmeye çalışacaktır.

Hürü Ana'nın Kırkgöz Ocağı'na Gelip Anacık Sultan'la Görüşmesi

Horasan Türkmenlerinin pirleri tarafından yapılmış olan Kırkgöz Ocağı, binlerce yıldır hastalara şifa ve dertlere deva sağlamaktadır. Hürü Ana Kırkgöz Ocağı'na yaklaştığında bir delikanlıyla karşılaşır. Delikanlı onun yolunu keser. Hürü Ana Anacık Sultan'ı aradığını söyler. Delikanlı Hürü Ana'yı Anacık Sultan'a götürür. Yolculuk sırasında ocağın kuruluş hikayesi, ocağın faaliyetleri, sahip olduğu kerametler ve ocakla ilgili bazı destansı hikayeler üzerinde durulur. Sultan Murad'ın Bağdat'ı fethetmeden önce Kırkgöz Ocağı'na gelip icazet aldığı anlatılır. Ocağın piri Sultan Murad'a, Osman adlı bir genç delikanlıyı savaşçı olarak yanına vermiştir. Harp sırasında başı kesilen Osman, kesik başını koltuğunun altına alıp savaşmaya devam etmiştir. Savaş bittikten sonra Genç Osman pirinin yanına dönmüştür. Pir ona görevini tamamladığını ve artık gidebileceğini söylemiştir. Genç Osman mor dumanlı dağlara doğru yol alır ve bir daha hiç görünmez. Ocağın bulunmuş olduğu yerin geçmişte masalsı özelliklere sahip olduğu anlatılır. Alageyikler, kayaları yararak çıkan mavi çiçekler ve efsanevi atların hep burada yaşadığı üzerinde durulur. Hürü Ana mağaraya gelir fakat mucizevi hiçbir olaya tanık olmaz. Niyazda bulunarak mağaraya girer ve Anacık Sultan'ın karşısına çıkar. Hürü Ana gördüğü manzara karşısında neredeyse bütün inancını yitirmiştir. Anacık Sultan Hürü Ana'nın neden geldiğini bilmektedir ve İnce Memed'in iyileşeceğini söyler. Hürü Ana duymuş olduğu şeyler karşısında ağlamamak için kendisini zor tutar. Anacık Sultan yarın sabah yola koyulacaklarını ve Memed'i iyileştireceğini söyler. Battal Ağa'ya hazırlıkların yapılması için önceden haber gönderilir. Anacık Sultan Hürü Ana'ya ocağın eski kutsallığını yavaş yavaş yitirdiğini anlatır. Artık mağaraya geyikler gelmemeye, sular akmamaya ve kır atlar gelmemeye başlamıştır. Hürü Ana Anacık Sultan'ı teselli etmeye çalışır. Anacık Sultan ilaç odasına gidip gerekli ilaçları alır. Yarın sabah erkenden yola çıkılacağı için karakterler uyurlar. Sabah vakitlerinde yolculuk için hazırlıklar yapılır. Hürü Ana Anacık Sultan'dan bir şey daha ister. İnce Memed'e mermi işlememesini sağlayacak bir afsun ister. Anacık Sultan ona hiçbir afsun bilmediğini söyler. Onun bildiği bütün kerametleri toprak sağlamaktadır.

Murtaza Ağa'nın Adana'daki Beylerle Görüşmesi

Murtaza Ağa, Adana'nın beylerinden yardım istemek için yola çıkar. İlk olarak Ramazanlı Beyi'yle görüşür. İnce Memed konusunda ondan yardım ister. Murtaza Ağa İnce Memed'le Arif Saim Bey'in işbirliği yaptıklarını düşünür. Arif Saim Bey'in amacının Mustafa Kemal'i öldürtmek olduğunu söyler. Ramazanlı Beyi Murtaza Ağa'nın bu ithamlarına inanmaz. Arif Saim Bey'in Mustafa Kemal'i öldürmeye cesaretinin olmadığını farkındadır. Hatta onun Mustafa Kemal'in yanına bile yaklaşamayacağını bilir. Murtaza Ağa Ramazanlı Beyi'nden Ankara'ya bazı mektuplar yazıp telgraflar çekmesini ister. Yüzbaşı Faruk'un hatasının ve diğer ağaların bu konudaki suskunluğunun teker teker Ankara'ya haber verilmesini ister. Ardından Murtaza Ağa, Kürt Rüstem ve Bayramoğlu'yla görüşür. Bayramoğlu zamanının en ünlü eşkiyalarından biridir fakat bu gibi işleri tamamen bırakmış ve sakin bir hayat yaşamayı tercih etmiştir. Murtaza Ağa Bayramoğlu'ndan İnce Memed konusunda yardım istemeye niyetlidir. Fakat Bayramoğlu'na düşüncelerini dile getirmeye çekinir. Bayramoğlu onun niyetini anlar ve İnce Memed'le ilgili düşüncelerini söyler. Ona göre; halk tarafından ermiş mertebesine çıkarılmış birisinin yakalanması oldukça zordur. Böylesine bir güce ulaşmış eşkiyanın her yerde gözü ve kulağı vardır. Köylülere ne kadar işkence edilse de onun hakkında bilgi vermeyeceklerdir. Murtaza Ağa ondan almış olduğu tavsiyelerin ardından kasabaya geri döner.

Arif Saim Bey'in Ankara'ya Çekilen Telgraflardan Rahatsız Olması

Murtaza Ağa Kasabada Mahmut Ağa'yla karşılaşır. Mahmut Ağa da diğer ağalar gibi zenginleşmiş bir kan emicidir. Murtaza Ağa'ya İnce Memed'i çok abarttığını ve korkudan doğru bir şekilde düşünmediğini söyler.

Mahmut Ağa Murtaza Ağa'ya onu yakalayacağına söz verir. Arif Saim Bey kasabaya gelir. Bütün ağaları, beyleri ve devletin üst seviyeli memurlarını huzuruna çağırır. Herkes onun karşısında el pençe divan durur. Arif Saim Bey Ankara'ya gönderilen mektupların ve çekilen telgrafların farkındadır. Bu mektupların ve telgrafların Ankara'ya ulaşmasına engel olmuştur. Birilerinin onun itibarını zedelemeye çalıştığından şüphelenir. Eğer Ankara Çukurova'ya ordu gönderirse bütün düzenleri bozulacaktır. Arif Saim Bey, çevresindeki bütün ağaların, beylerin ve memurların kirli işlerini bilmektedir. Onları aleni bir şekilde tehdit eder. Kendisine bir zarar gelmesi durumunda çevresindeki herkesin bundan zararlı çıkacağını ima eder. Bu mektupları ve telgrafları Ankara'ya kimin gönderdiğini öğrenmek ister. Onun en yakın arkadaşı olan Tapucu Zülfü, bu kişiyi bulup ona getireceğine söz verir.

Yüzbaşı Faruk'un Çaresizliği

Yüzbaşı Faruk Ankara'ya gönderilmek istenen telgrafları ve mektupları inceler. Okuduğu her yazıda kendisine yönelik ciddi ithamlar vardır. Yüzbaşı Faruk okuduğu her yazıda, İnce Memed'in öldürüldüğünü söyleyerek bütün kasabalıyı kandırmakla itham edilir. Yüzbaşı Faruk bu pusulaları kimin gönderdiğini öğrenmek ister. Bundan dolayı bütün muhtarları sorguya çeker. Muhtar Kenan Kertiş Ali tarafından sorguya çekilirken dövülerek öldürülür. Muhtar Kenan ölmeden önce Murtaza Ağa ve Tapucu Zülfü'nün isimlerini vermiştir. Yüzbaşı Faruk Kenan'ın ölümünü İnce Memed'in üzerine yıkar. Yalan ifadeyi bizzat kendisi yazar. Yüzbaşı Faruk, Murtaza Ağa ve Tapucu Zülfü'yle görüşür. Onlardan bu telgrafların kimin çektiğini öğrenmelerini ister. Tapu Zülfü Kenan'ın Kertiş Ali tarafından öldürüldüğünü bilmektedir. Zülfü üstü örtülü bir şekilde bunu bildiğini Yüzbaşı Faruk'a belli eder. Ardından Yüzbaşı Faruk karakola döner. Sorgulanan bütün muhtarlar çoğunlukla Murtaza ve Zülfü adlarını vermişlerdir. Yüzbaşı Faruk'un eli kolu bağlanmıştır. Ağalara karşı hiçbir şey yapamayacağını bilmektedir. Kenan'ın ölümünün ardından iyice çaresiz kalmıştır.

İnce Memed'in iyileşmesi ve Eşkivalığı Bırakmaya Karar Vermesi

İnce Memed, Anacık Sultan'ın iksirleri ve merhemleriyle iyice kendisine gelmiştir. Yörükler onu, ormanda kurmuş oldukları bir çadıra yerleştirip gözleri gibi bakmaya başlamışlardır. Hürü Ana da onun yanından bir saniye bile ayrılmaz ve sürekli onunla ilgilenir. İnce Memed tamamen kendisine gelip ayaklandığında Hürü Ana köyüne geri döner. Hürü Ana köye döndüğünde İnce Memed'in atıyla karşılaşır. Köylüler atın üç gündür burada olduğunu ve hiçbir şey yemediğini söylerler. Hürü Ana köylüleri etrafından uzaklaştırıp İnce Memed'in iyileştiğini atın kulağına fısıldar. Fakat atın tepkisizliği Hürü Ana'yı sinilendirir ve onun ayağına bir tekme atar. Almış olduğu darbeden dolayı at koşarak Alidağı'na yönelir. Değirmenoluklular Hürü Ana'nın bağırmasıyla İnce Memed'in iyi olduğunu öğrenirler. Hürü Ana hiç olmadığı kadar mutludur. En güzel kıyafetlerini giyip köyün içinde dolaşmaya başlar. O, köyün içinde dolanırken Topal Ali atıyla birlikte çıkagelir. Hürü Ana Topal Ali'yi görünce ona taş atmaya başlar. Topal Ali de Hürü Ana'dan İnce Memed'in iyi olduğunu öğrenir. İnce Memed, yaraları tamamen iyileşmemesine rağmen ayaklanmış ve obadan ayrılmaya karar vermiştir. Kasım ve Temir'i de yanına alarak Battal Ağa'nın yanına gider. İnce Memed ona artık iyileştiğini ve kendi yoluna gitmek istediğini söyler. Battal Ağa ona Yörük Türkmenlerinin başına gelenleri anlatır. Ağaların onların kışlaklarını nasıl ele geçirdiklerini ve Çukurova'da yaşabilecek hiçbir yerleri kalmadığını anlatır. Yörük Türkmenleri gün geçtikçe eriyip tükenmektedirler. İnce Memed onu dinlerken gözyaşlarına hakim olamaz. Onların durumlarına hayli üzülür. Battal Ağa Yörük kızlarının yapmış oldukları hediyeleri İnce Memed'e sunar. İnce Memed görmüş olduğu hediyeler karşısında şaşkına döner ve iyice üzülür. Hediyelerin hepsi el emeği ve göz nurudur. İnce Memed eşkıyalığı bırakmaya ve sıradan bir hayat yaşamaya karar verdiğini söyler. Ağaları öldürmekle hiçbir yere varamayacağını düşünmektedir. Battal Ağa ve diğerleri onun bu durumuna hiç şaşırılmazlar. Zira daha önce de birçok eşkıya düze inmiş ve hiç kimse ömrü boyunca eşkıyalık yapmamıştır. Fakat İnce Memed'in asıl kafasını kurcalayan husus, yapmış olduğu işin bir çözüm olamayacağı düşüncesidir. Battal Ağa ona ağaların tükeneceğini fakat İnce Memedlerin asla tükenmeyeceğini söyler. Çünkü ağalar kötülükle İnce Memedlerse iyilikle beslenmektedirler. Ağaların yok olup İnce Memedlerin yaşamaktan başka çareleri yoktur. İnce Memed Sarıkeçili obasından ayrılır. Obadan ayrıldıktan sonra Battal Ağa'nın söylediklerini uzun uzun düşünür.

İnce Memed'in Hürü Ana'yı Ziyaret Etmesi

İnce Memed Hürü Ana'nın evine gelir. İnce Memed gelecek planlarını ona anlatır. Memed Çukurova'da bir arsa satın alıp adını değiştirip sıradan bir hayat yaşamak istemektedir. Hürü Ana Memed'in başına bir kötülük gelmesinden korktuğu için kızar. Jandarmaların onu yakalayacaklarını düşünür. Fakat bir süre sonra sakinleşir. Onun sıradan hayatı tercih etmiş olmasına içten içe sevinir. Hürü Ana Seyran'ı Vayvay köyünden alıp getireceğini söyler. Bu sırada da İnce Memed'in Kırkgöz Ocağı'na gidip Anacık Sultan'ı görmesini ister. Anacık Sultan'ın ona kurşunlardan korunabileceği bir tılsım verebileceğini düşünür.

Tazı Tahsin'in İnce Memed'in Yerini Kasabaya Haber Vermesi

Yağmurlu bir havada

Keklikbeli'ne varmış olan İnce Memed, Tazı Tahsin'le karşılaşır. Tazı Tahsin onu görür görmez tanır ve ona adıyla hitap eder. İnce Memed kimliğini her ne kadar gizlemeye çalışsa da başarılı olamaz. İkili bir mağaraya girip yağmurun dinmesini beklerler. İnce Memed ona artık eşkıyalığı bıraktığını ve sıradan bir hayat yaşayacağını söyler. Tazı Tahsin koşarak onun yanından ayrılır. Tazı Tahsin'den şüphelenen İnce Memed yolunu değiştirir. Tazı Tahsin yağmurlu havada saatlerce koşar. Bir an önce kasabaya varıp İnce Memed'i gördüğünü Murtaza Ağa'ya haber vermek istemektedir. Kasabaya doğru bütün gücüyle koşan Tazı Tahsin, yağız atla karşılaşır. Yağız ata binip kasabaya daha hızlı varacağını düşündüğü için onu yakalamaya çalışır. Fakat yağız at onu epey hırpalır. At tarafından öldürülmekten korkan Tazı Tahsin en yakın ağaca tırmanır. At onu uzun bir süre ağacın altında bekler. Soğuktan dolayı üşümüş ve uzun süre aç kalmış olan Tahsin'in bütün gücü tükenir. Bölgeye yıldırımlar düşmeye başlayınca at koşarak oradan uzaklaşır. Bu fırsatı değerlendirmek isteyen Tahsin, ağaçtan iner. Yakınlarda görmüş olduğu bir çadırın önünde bayılır. Çadır, kaçakçıların piri olarak bilinen Vahap Dayı'ya aittir. Vahap Dayı onu çadırın önünde bulur ve içeri taşır. Vahap Dayı Tazı Tahsin'le ilgilenir. Onun karnını doyorur ve ısınmasını sağlar. Kendini toparlamış olan Tazı Tahsin bir an önce kasabaya gidip haberi vermek istemektedir. At tarafından kovalanmaktan korkan Tazı Tahsin, Vahap Dayı'nın alıcı kuşunu çalarak yola koyulur.

Jandarmaların Tazı Tahsin'e İnanmamaları

Uzun bir yolculuğun ardından kasabaya varır. Murtaza Ağa'ya gördüğü her şeyi anlatır. Murtaza Ağa ve Tazı Tahsin karakola gelirler. Tazı Tahsin görmüş olduklarını bir de Yüzbaşı Faruk'a ve Asım Çavuş'a anlatır. Asım Çavuş ve Kertiş Ali onun anlattıklarına inanmazlar. Zira bu zamana kadar İnce Memed'in yerini öğrenmek için birçok köylüye işkence edilmiş fakat onlardan tek bir kelime bile bilgi alamamışlardır. Tazı Tahsin'in İnce Memed için çalıştığını ve bunun bir aldatmaca olduğunu düşünürler. Kertiş Ali onu sorguya çekmek ister. Murtaza Ağa onun işkence görmesine başlangıçta karşı çıkar. Murtaza Ağa Tazı Tahsin'e güvenmiştir fakat köylülerin ne kadar kurnaz olduklarının da bilincindedir. Murtaza Ağa Tazı Tahsin'in sorgulanmasına izin verir. Ağır bir şekilde darp edilen Tazı Tahsin jandarmalara duymak istediklerini söyler. İnce Memed'in bir çete kurup kasabayı basacağı yalanını uydurur. Murtaza Ağa Tazı Tahsin'in kendisine teslim edilmesini ister. Yüzbaşı Faruk onun bu isteğini yerine getirir.

İnce Memed'in Anacık Sultan'la Görüşmesi

Uzun bir yolculuğun ardından ormanı aşan

İnce Memed, Kırkgöz Ocağı'na varır. Ocağa niyazda bulunarak giriş yapan İnce Memed'i Mülayim karşılar. Mülayim onu alıp Anacık Sultan'a götürür. İnce Memed Anacık Sultan'ın elini öper ve ona bütün sevgisini ve saygısını gösterir. Duvarda asılı duran bir kılıç Memed'in gözüne takılır. Uzun bir süre kılıçtan gözünü alamaz. Söz konusu edilen kılıç ocağın, bütün Kuran ayetlerinin işlendiği, kutsal kılıcıdır. Kurtuluş Savaşı sırasında ocağın pirleri, Dumlupınar'a savaşmaya gitmişlerdir. Savaşa gitmiş olan hiçbir pir geri dönmeyi başaramamıştır. Çukurova bölgesinde bu pirlere ilgili birçok efsane anlatılır. Savaş boyunca göstermiş oldukları kahramanlık destanlaştırılarak anlatılır. Eğer pirlere bu kılıçla savaş gitmiş olsalardı, onların geri dönmüş olabileceğine inanılır. Fakat Anacık Sultan, söz konusu kılıcı uzun zamandır kimsenin taşımaya cesaret edemediğini söyler. İnce Memed Anacık Sultan'a eşkıyalığı bırakmaya niyetli olduğunu söyler. Anacık Sultan ona gönlü ne istiyorsa onu yapmasını söyler. Anacık Sultan ona sürekli ikramlarda bulunur. Ocak, Anacık Sultan'ın ölümüyle birlikte kapanacaktır. Anacık Sultan İnce Memed'e ocağın mührünü verir. Mührün Ağuiçen Ocağı'na götürülmesini ister.

İnce Memed'in Eşkıyalığa Geri Dönmesi ve Sarıçıyan Çetesini Cezalandırması

Ertesi sabah

İnce Memed tekrardan yola koyulur. Yolda kanatlarından biri kırılmış olan bir alıcı kuşla karşılaşır. Kuşun çevresindekilerle nasıl mücadele ettiğine şahit olur. İnce Memed onu koluna bağlar ve yanında götürür. Ardından yağız atı görür. Atın hayatla nasıl mücadele ettiğini görür. İnce Memed şahit olduğu olaylar karşısında hayatın mücadeleden ibaret olduğuna kanaat getirir. Hayvanlardan ibret alır ve Kızılkartallı koyağındaki Battal Ağa'ya gitmeye karar verir. İnce Memed eşkıyalığa geri dönmüştür. Battal Ağa'dan silahlarını geri alır ve Kasım'la Temir'i de yanına alıp Sarıçıyan çetesini yakalamaya karar verir. Uzun zamandır bazı çeteler, İnce Memed'in adını kullanarak kendi kirli işlerini örtbas etmeyi başarmışlardır. İnce Memed bu çetelerle hesaplaşmaya karar verir. Genç kızların ve kadınların ırzına geçen çete, bir düzlükte İnce Memed'le adamları tarafından kuşatılır. Sarıçıyan, İnce Memed tarafından kuşatıldığını öğrenince teslim olur. İnce Memed çete üyelerini birbirlerine bağlayıp onları Çamlıyol köyüne götürür. Köylülerin çete mensuplarını cezalandırmasını ister ve oradan ayrılır.

İnce Memed'in Seyran'la Evlenmesi

İnce Memed, Kasım ve Temir'le birlikte Çiçeklidesi'ne gelir. Sarı Ümmet'i görmek isteyen Memed, onun evinin olduğu yerde yeni yapılmış bir konak bulur. İnce

Memed ve adamları konağın kapısını çalarlar. Sarı Ümmet onları içeri davet eder. Sarı Ümmet İnce Memed'e, Maraş Vilayeti Jandarma Karakolu'ndan Şevket Yüzbaşı'nın onu aramaya geldiğini söyler. Bunu duyan Yüzbaşı Faruk çok sinirlenmiş ve iki subay arasında şiddetli tartışmalar cereyan etmiştir. Sarı Ümmet eşkiya Keklikoğlu sayesinde çok zengin olmuş ve bu konağı onun sayesinde yaptırmıştır. Keklikoğlu eşkiyalığı bırakarak Halep'e yerleşmiş ve Sarı Ümmet onun buradaki servetine sahip çıkmaktadır. Ardından İnce Memed Sinemoğlu çetesiyle birleşip Vayvay köyüne gelir. Seyran'la evlenmek istediğini söyler ve hemen ardından düğün merasimleri başlar. Yüzbaşı Faruk'un Feleksiz Fazlı adındaki bir casusu gece-gündüz Seyran'ı takip etmektedir. Feleksiz Fazlı Yüzbaşı Faruk'a İnce Memed'in Vayvay'a geldiğini haber vermek için atıyla doludizgin kasabaya doğru yol alır. Vayvaylı Muslu ve arkadaşları ona engel olmak için peşine düşerler. Feleksiz Fazlı'nın atını vurmaya başarırlar fakat Yüzbaşı Faruk'un jandarmalarla birlikte Vayvay köyüne doğru ilerlediği görülür. Seyran'la İnce Memed'in nikahı kıyıldıktan sonra İnce Memed, adamlarıyla birlikte kasabaya inmeye karar verir.

Ferhat Hoca ve Yobazoğlu Hasan'ın Kurtarılması Yolda Topal Ali'yi de yanlarına alıp ilerlerler. İnce Memed ilk olarak Molla Duran'la görüşür. Molla Duran İnce Memed'i desteklemektedir. Molla Duran ona her konuda yardımcı olacağını söyler. İnce Memed ondan, Sarıkeçililerin kış mevsiminde arazisini kullanmalarına izin vermesini ister. Molla Duran buna seve seve izin vereceğini söyler. Ardından İnce Memed ve adamları, Ferhat Hoca'yla Yobazoğlu Hasan'ı kurtarma işine girerler. Sinemoğlu çetesi mitrayözlerle karakolu tamamen kuşatır. İnce Memed Asım Çavuş'a seslenerek Ferhat'la Hasan'ın serbest bırakılmasını ister. İnce Memed'in baskılarına dayanamayan Asım Çavuş adı geçen kişileri serbest bırakır.

Murtaza Ağa'nın Cabbar'dan, İnce Memed'i Öldürmesini İstemesi Tapucu Zülfü'nün yanında çalışan, İnce Memed'in eski silah arkadaşı Cabbar'la bütün ağalar ve beyler görüşür. Onun İnce Memed'i öldürmesini isterler. Yüzbaşı Faruk bu plana şiddetle karşı çıkar. İnce Memed'i o bulup öldürmek istemektedir. Böylesine haince bir yöntemle İnce Memed'in öldürülmesini istemez. Fakat ağalar karar vermişlerdir. Cabbar bu iş için görevlendirilecektir. Arif Saim Bey'in Mustafa Kemal Atatürk'ü öldüreceği dedikodusu Ankara'ya kadar ulaşır. Bütün kulislerde bu konu üzerine konuşulmaktadır. Murtaza Ağa ve Zülfü bu durumdan hayli tedirgin olmuşlardır. Zira bu dedikoduların yayılmasını ilk olarak onlar sağlamışlardır. Murtaza Ağa Cabbar'ı evinde ağırlar. Murtaza Ağa ona İnce Memed'le yaşadıkları eşkiyalık anılarını anlatır. Ardından asıl konuya gelinir. Murtaza Ağa Cabbar'dan İnce Memed'i öldürmesini ister. Eğer başarılı olursa Cabbar'a arazi, hayvan, ev ve para verilecektir. İnce Memed tarafından öldürülürse de bunlar eşine ve çocuklarına verilecektir. Fakat teklif kabul edilmezse onu, hiçbir yerde yaşatmamak hatta bir cinayeti üzerine yıkmakla tehdit eder. Cabbar bu teklifi birkaç gün düşünmek ister. Murtaza Ağa ona karar vermesi için on beş gün süre verir. Ferhat Hoca'nın affedilmesi için Ağır Ceza Hakimi'yle görüşülür. En başından beridir masum olduğunu bildiği Ferhat Hoca'nın, ağaların sahte delilleriyle mahkum edildiğini bilen Hakim, bu işin hukuki yollardan yapılmasını ister. Fakat Ferhat Hoca'nın kaçırıldığını öğrenen hakim, doğru bulmasa da onun affını onaylar.

Kuzgun Veli'nin İnce Memed'i Öldürmek İstemesi Battal Ağa Molla Duran'a, kışlak kirasını ödemek için onun konağına gelir. Molla Duran, ondan para almayacağını ve İnce Memed'le anlaştığını söyler. Ardından Kuzgun Veli Molla Duran'ın konağına gelir. Kuzgun Veli devlet tarafından affedilip düze inmesi şartıyla İnce Memed'i öldüreceğini söyler. Bu konuda Molla Duran'ın yardımını istemektedir. Bunun üzerine Molla Duran, Battal Ağa ve Topal Ali'yle görüşerek İnce Memed'in uyarılması gerektiğini söyler. Topal Ali İnce Memed'in uyarılması için Çoban Müslüm'ü gönderir. Kuzgun Veli adamlarıyla birlikte Çamlıyol köyüne gelir. Köylülere İnce Memed'in yeri sorulur ve yanıt almak için onlara işkence edilmek istenir. Fakat Çamlıyol köylüleri Kuzgun Veli'ye karşı koyarlar. Vurulan Hıdır Ağa'nın oğlu Hasan Kuzgun Veli'yi yakalar.

İnce Memed'in Çamlıyol Köyüne gelmesi Birlikte dağa çıkmış olan Ferhat Hoca ve İnce Memed, eşkiyalık üzerine konuşurlar. Ferhat Hoca İnce Memed'e geçmişteki eşkiyalık anılarını anlatır. Onun eski bir eşkiya olduğunu öğrenen İnce Memed, Ferhat Hoca'nın çete lideri olmasını ister. Çete üyeleri arasında bir oylama yapılır. Oylama sonucunda İnce Memed çete lideri seçilir. Çoban Müslüm İnce Memed'in yanına gelir. Kuzgun Veli'nin Çamlıyol köyünü bastığını ve her yerde onu aradığını haber verir. Kuzgun Veli, Hıdır Ağa'nın oğlu Hasan'ın evinde tutsak olarak tutulmaktadır. İnce Memed ve çetesi Çamlıyol köyüne varır. Hasan'ın evine girer ve Kuzgun Veli'yle görüşür. Kuzgun Veli İnce Memed'e, tutsak duruma düşmüşken öldürülmesinin mertçe bir davranış olmadığını söyleyip serbest bırakılmak ister. İnce Memed onun bu isteğini yerine getirir. Kuzgun Veli, adamlarıyla birlikte köyü terk etmek üzereyken İnce Memed'i arkasından vurmaya ister. Fakat Ferhat Hoca ondan daha erken

davranıp onu öldürür. Olayın hemen ardından Çamlıyol köyü askerler tarafından kuşatılır. Çete üyeleri ve askerler arasında bir çatışma başlar. Mahmut Ağa ve adamları da çatışmaya dahil olur. İnce Memed ve çetesi, Çoban Müslüm'ün yönlendirmeleriyle, askerlerin arkasına geçmeyi başarır ve onları kuşatırlar. Bunun üzerine askerler geri çekilmek zorunda kalırlar.

İnce Memed'in Yakalanması ve Kurtarılması Ferhat Hoca çatışma sırasında yaralanmıştır. Sefil Ali onları Çiçeklidere köyündeki Sarı Çavuş'un evine götürür. Onların saklandıkları yeri gören Tazı Tahsin, derhal kasabaya gelerek Muhtar'a İnce Memed'in yerini ihbar eder. Ancak Muhtar, Tazı Tahsin'i amacından vazgeçirmeye çalışır. Muhtar'ın hiçbir müdahalede bulunmak istemediğini anlayan Tahsin, Mahmut Ağa'nın yanına gider ve İnce Memed'in saklandığı yeri ona söyler. Mahmut Ağa, Sarı Çavuş'un evinin önünde nöbet tutan Sefil Ali'yi yakaladıktan sonra evi basar ve ardından bütün çeteyi ele geçirir. Mahmut Ağa, İnce Memed ve adamlarını alıp kendi konağına götürür. Sabah saatlerinde gelecek olan jandarmalara onları teslim etmeyi planlamaktadır. Kasabaya İnce Memed'in yakalandığı haberi ulaşır. Sabah saatlerine doğru ak çarşafalarını giymiş olan köylü kadınlar, nöbetçileri aşarak İnce Memed'i konaktan kurtarmayı başarır. Günün ilk ışıklarıyla uyanan Mahmut Ağa bu durumu öğrendiğinde çok sinirlenir. Mahmut Ağa köylülerden, on gün içinde köyü terk etmelerini ister. Köylüler böyle bir durumla karşılaştıkları için İnce Memed'i kurtardıklarına pişman olurlar.

İnce Memed'in Yakalanma Haberinin Etkileri İnce Memed'in Mahmut Ağa tarafından tutsak edildiği haberi kasabaya ulaşır. Haberi almış olan Yüzbaşı Faruk, İnce Memed'in başına geleceklere üzülür, onu kendisi yakalayamadığı için utanır ve başka bir operasyona gitme bahanesiyle olaya müdahil olmaz. Molla Duran ve Topal Ali, İnce Memed'i kurtarmak için bir çare düşünürler. Bölgenin diğer ağaları, Mahmut Ağa'nın başarısını kıskandıkları için İnce Memed'in aslında suçsuz olduğunu aralarında konuşmaya başlarlar. Ali Safa Bey cinayeti onun üzerine atılmak istenir. Ancak kısa bir süre Mahmut Ağa kasabaya gelir ve İnce Memed'in kurtulduğunu herkese haber verir. Bu haber üzerine ağalar ve beyler yeniden tedirgin olurlar.

İnce Memed'in Mahmut Ağa'yı Öldürmesi Mahmut Ağa'nın köylüleri topraklarından çıkardığı ve diğer ağaların da bütün köylüleri sefil duruma getireceği haberi İnce Memed'e ulaşır. İnce Memed Kasım'la birlikte Vayvay köyüne doğru ilerlemektedir. İnce Memed Topal Ali'den kasabadaki ağalarla ilgili bilgi istemiştir. Çoban Müslüm İnce Memed'e Topal Ali'den haber getirir. Bu akşam saatlerinde Mahmut Ağa Murtaza Ağa'nın konuğu olacak ve İnce Memed konağı basarak Mahmut Ağa'yı öldürebilecektir. İnce Memed parmağına takmış olduğu Kırkgöz Ocağı yüzüğünü Müslüm'e verir ve onu Seyran'a götürmesini ister. Ardından İnce Memed, Kasım'la birlikte kasabaya inip Topal Ali'yle buluşur. Topal Ali İnce Memed'e Murtaza Ağa'nın konağını gösterir. İnce Memed, Murtaza Ağa'yla aynı odada bulunan Mahmut Ağa'yı üç kurşun sıkarak öldürür. İnce Memed, Mahmut Ağa'yı öldürdükten sonra Çiçeklidere köyüne döner. İnce Memed kendisini Mahmut Ağa'dan kurtaran Emiş Hatun'dan helallik istedikten sonra Yıldızlıdağ'ına doğru yol alır. Bu olay üzerine Çiçeklideliler keven dikenlerini ateşe verip kutlama yaparlar.

Temalar

Gelenek Kurgusal anlatıda rol oynayan köylü toplumu, geleneklerine, göreneklerine ve törelerine hayli bağlıdır. Şehir hayatından uzak olan insanlar sahip oldukları hakların bilincinde değildir ve geleneksel yöntemlerle sorunlarına çözüm bulmaya çalışırlar. Bir köylünün derdi ya da maruz kaldığı adaletsizlik diğer köylülerin arasında dedikodu konusu olur. İnsanların adalet algısı genel olarak intikam almak üzerine kuruludur. *İnce Memed*'de, önceki ciltlerden farklı olarak III. ciltte, folklorik figürler faylasıyla yer almaktadır. Bu ciltte İnce Memed, efsanevi bir kişilik haline gelerek ermişler seviyesine yükseltilir. Anadolu insanının kültürel ve inançsal değerlerine sık sık göndermelerde bulunulur. Köroğlu, kır at, ermişler, pirlar, Kırkgöz Ocağı, Ağuışen Ocağı, Hızır, yeniden dirilme, kutsal kılıç, Genç Osman, alıcı kuşlar, Aydınlı Yörük Türkmenlerinin yaşam biçimleri ve sihirli tılsımlar eserde değinilen başlıca mitik figürlerdir. Yaşar Kemal'in bütün yazınsal eserlerinde olduğu gibi İnce Memed serisinde de üzerinde durduğu başat tema Anadolu toplumlarının kültürel değerleridir. Özellikle kaybolmaya yüz tutmuş olan Yörük Türkmenlerinin kültürel değerleri, masalsı bir üslupla geçmişe duyulan bir özlem gibi romantik uygulamalarla anlatılır.

Suç Anlatının geçmiş olduğu kasabadaki bütün toprak sahipleri, kargaşanın hakim olduğu savaş dönemlerinde yasa dışı yollara başvurarak sahip oldukları toprakları genişletmişlerdir ve yüzyıllardır coğrafyada yaşamakta olan yerel halka eziyet etmişlerdir ve onları sömürmüşlerdir. Arif Saim Bey ve Tapucu Zülfü gibi karakterler işgal döneminde Fransızlarla işbirliği yaparak

zenginleşmişlerdir. Fakat Fransızların kalıcı olmayacaklarını anladıklarında taraf değiştirip Mustafa Kemal'in ordusuna katılırlar. Sürekli olarak savaş boyunca göstermiş oldukları kahramanlıklardan bahsederler. Lakin Murtaza Ağa onların savaş dönemi boyunca hiçbir faaliyet göstermediklerini düşünmektedir. Savaş bittikten sonra hepsi ortaya çıkıp kendilerini kahraman gibi göstermişlerdir. Tapucu Zülfü, devlet arazilerini yasa dışı yollarla yakın çevresine dağıtmıştır. Ermenilerin terk etmiş olduğu çiftliklere ve arazilere bozguncular yerleşmiştir. Bölge halkı tehdit edilerek, hatta şiddete maruz bırakılarak, sindirilmiş ve topraklar genişletilmiştir. Devletin üst seviyedeki memurları bozgun düzeninin birer parçası olmuşlardır. Kaymakam, Vali, Savcı, Belediye Başkanı gibi yöneticiler ağaların ve beylerin kirli işlerini örtbas eder ve bu sayede ciddi bir kazanç elde ederler. Cinayet, tecavüz, işkence, sömürü, tehdit ve gasp ağaların yerel halkı sindirmek için başvurdukları başlıca suçlardır. Ağır Ceza Hakimi kasabada boy gösteren haksızlıklara karşı şöyle der: "Bu Müddeiumumiye de benim gözüm hiç tutmuyor. Hiç suçu olmayan bir adamı benim karşıma nasıl, nasıl getirirler deliller uydurarak, şahitler göstererek? Kederimden kahroluyorum Halil Bey... Biliyorum, memleket yeni kuruluyor, çok hatalar oluyor, ama adalet fikri, insan vicdanı çok eskidir".

Ceza Bölgedeki bütün köylerin yerlileri, haklı oldukları bir davada haksız duruma düşürülerek kamu memurları tarafından cezalandırılırlar hatta işkenceye maruz kalırlar. Ağalara ve beylere karşı gelen, onlara karşı direnen yerli halk, işbirlikçi memurlar ve paralı eşkıyalar tarafından cezalandırılırlar. Birçok köylü topraklarından ve yurtlarından sürgün edilir, evleri yakılır, işkence görürler, kadınlara tecavüz edilir, sürekli olarak taciz edilir ve hapse atılırlar. Dolayısıyla bütün köylerin yerlileri için tutunabilecekleri tek dal silahtır. Diğer birçok eşkıyadan farklı olarak İnce Memed, halk için savaşı ve halka karşı suç işlemiş olan zenginleri cezalandırır. Abdi Ağa'nın ölümünün ardından İnce Memed, ağaları öldürmekle bir yere varamayacağını anlar. Çünkü öldürülen her ağanın yerini bir başkası almaktadır. İnce Memed bu soruna bir çözüm bulabilmek için birçok insanla konuşur. Her şey ve gücü elinde bulunduran herkes, hakkını savunan köylülere karşıdır. Sonuç olarak İnce Memed'e silaha başvurmaktan başka bir çare kalmaz ve Mahmut Ağa'yı öldürür.

İntikam Anlatının geçmiş olduğu bölgede yaşayan ağalar ve köylülerin, haksızlığa maruz kaldıklarında ya da birisi tarafından aldatıldıkları zaman, adaleti sağlamak için başvurdukları en temel insani içgüdü; intikamdır. İnce Memed'in ölüm haberi kasabaya ulaştığında Murtaza Ağa, kendi safına çekmiş olduğu Topal Ali'yi hakaretler ve küfürler ederek evinden kovar. Topal Ali yarı çıplak bir şekilde evden kovulduğunda Murtaza Ağa'dan intikam almaya ant içer. Yüzbaşı Faruk Çiçeklidere köylüleri tarafından aldatıldığında da yerli halktan intikam almak ister. Arif Saim Bey, itibarını zedelemek isteyen kişilerin, kasabada yaşanan olayları Ankara'ya bildirdiklerini görür. Arif Saim Bey onların yakalanmasını ister ve onlardan intikam alacağını söyler. Anlatının en baskın teması intikam duygusudur. Söz konusu edilen eserde intikam alabilen tek gruplar; Homanlı Yörükleriyle Aslan köylüleridir. Homanlılar ve Aslanlılar, topraklarını gasbetmiş olan Talip Bey'i işkenceyle öldürürler. Böylece intikamlarını almış olurlar. İnce Memed de, kendisini tutsak etmiş ve köylülere zulmetmiş olan Mahmut Ağa'dan onu öldürerek intikamını alır.

Entrika Anlatının geçtiği Çukurova bölgesindeki toprak sahipleri, topraklarını genişletmek ve daha fazla güç elde etmek için çeşitli entrikalara girişirler. Kaymakam, Vali, Savcı ve Belediye Başkanı gibi devlet memurlarıyla bölgenin zenginleri işbirliği halindedirler. Memurlar bölgenin zenginlerinin her isteğini yerine getirirler ve onların suçlarını örtbas ederler. Bölgenin adli kurumları tamamen zenginler için çalışmaktadır. Topraklarını genişletmek isteyen ağalar, yerli halka karşı her türlü suçu işlerler. Fakat devleti temsil eden memurlar tamamen onları korudukları için hiçbir bedel ödemezler. Dolayısıyla halk, kendi adaletini kendisi tesis etmek zorunda kalır. Kozan Mebusu Arif Saim Bey bölgenin en zengin ağasıdır. Mustafa Kemal'in en yakın adamlarından biri olduğu söylenir. Kasabadaki bazı ağalar Arif Saim Bey'in, Mustafa Kemal Atatürk'ü öldürteceği dedikodusunu çıkarır. Bölgenin toprak sahipleri birbirleriyle işbirliği yapıyorlarmış gibi görünseler de aslında tamamen birbirlerinin kuyusunu kazmaktadırlar.

Aşk Eserin ikinci cildinin sonlarında, İnce Memed ile Vayvay köylülerinden Seyran birbirlerine aşık olmuşlardır. İnce Memed'in öldürüldüğü haberini alan Seyran üzüntüden yıkılır ve ne yapacağını bilemez. Koca Osman ona, İnce Memed'in öldürüldüğüyle ilgili defalarca yalan haber çıktığını, gidip cesetleri kontrol etmesini söyler. Seyran Vayvay'dan kasabaya kadar hiç durmadan koşar. "Nasıl olsa öldürülmüşse göreceğiz onun ölüsünü değil mi küçük kuş?" diye yanındaki sarı kuşa sordu. Kuş kanatlarını uğundurdu". Jandarma karakolunun avlusuna gelen Seyran, İnce Memed'i cesetlerin arasında göremeyince sevinç gözyaşları dökmeye başlar. "Gün kavuşuyor, küçük kuş kimi zaman onun önünden gidip bir çalıya konuyor, çalıda onu bekliyor, o gelince de uçuyordu. Kimi zaman

da gelip başının ucunda bir süre dönüyordu. Seyranın kulaklarında küçücük kanat sesleri". Eserin sonlarına doğru Seyran'la İnce Memed evlenirler. İnce Memed dağa çıkmadan önce Kırkgöz Ocağı'ndan Anacık Sultan'ın verdiği mührü Çoban Müslüm aracılığıyla Seyran'a gönderir.

Arkadaşlık Topal Ali, İnce Memed'in en sadık ve en faydalı arkadaşlarından biridir. Topal Ali onun kasabadaki gözü ve kulağıdır. Topal Ali İnce Memed için her türlü fedakarlığı yapmaya hazırdır. Sarı Ümmet de İnce Memed'e, ihtiyacı olan her şeyi sağlar ve onu gerekli durumlarda saklar. Sarıkeçili Yörüklerinden Temir ve Kasım, İnce Memed'in hayatını kurtarırlar. İnce Memed'i yaralandığı yerden alıp bir mağarada saklarlar. Onun yaralarını iyileştirmek için ellerinden geleni yaparlar. İnce Memed iyileştiğinde üç kişilik bir çeteye dönüşürler. Birlikte Sarıçıyan çetesini yakalarlar. Ardından Sinemoğlu çetesi de onlara dahil olur. İnce Memed Sinemoğlu çetesiyle Ferhat Hoca'yı ve Yobazoğlu Hasan'ı hapisten kurtarır. Sarıkeçili obasının iyiliklerini unutmamış olan ve onlara olan borcunu ödemek isteyen İnce Memed, Molla Duran'dan onların kışlaklarını geri ister ve geri almayı başarır. Çamlıyol, Çiçeklidere, Vayvay ve Değirmenoluk köylüleri İnce Memed'i canları pahasına korurlar. İnce Memed de canı pahasına onlar için mücadele eder.

Arayış Abdi Ağa'nın ölümünden sonra İnce Memed, Değirmenoluk köylüleri için her şeyin düzeleceğini, kendi tarlalarını ekip biçeceklerini ve toprağın onlara ait olacağını düşünmüştür. Fakat Abdi Ağa'nın ölümünün ardından onun sürgün edilmiş olan kardeşi Kel Hamza ağa olur. Etmış olduğu zulüm nedeniyle köylüleri Abdi Ağa'yı aratır hale getirir. İnce Memed gitmiş olduğu her köyde ve beldede bir ağayla karşılaşır. Giden her ağanın yerini de başka birisi doldurmaktadır. Dolayısıyla İnce Memed, ağaları öldürmenin bir çözüm olmadığına kanaat getirir. Fakat devlet de zulüm karşısında sessiz kalmaktadır ve hiçbir köylü hakkını arayamamaktadır. İnce Memed ne yapması gerektiğini bilemez hale gelir. Görüştüğü her insandan bir çözüm yolu söylemesini ister. İnce Memed'in içine düşmüş olduğu karamsarlık onu yıldırır ve bezdirir. İnce Memed eşkıyalığı bırakıp sıradan bir hayat yaşamaya karar verir. Battal Ağa'yla bu konu üzerine konuştuğunda ona şöyle denir: "Her insanın içinde bir mecbur kurdu, bir İnce Memedlik, bir Köroğluluk kurdu var. Köroğlu gitti İnce Memed geldi. İnsanoğlunun içinde bu kurt oldukça insanoğlu ne olursa olsun yenilmeyecek Sen insanoğlunun içindeki kurtsun, ne olursan ol, nereye gidersen git. İşte insanoğlunun içindeki bu kurt yiterse, insanlık da işte o zaman insanlıktan çıkar". İnce Memed hayatın mücadeleye ibaret olduğunu anladığında savaşıma devam etme kararı alır.

Hırs İskan kanunlarıyla birlikte Anadolu'nun her vilayetinde mebuslar, memurlar, iş insanları ve toprak sahipleri daha fazla toprağa sahip olabilmek için birbirleriyle amansız bir rekabet içine girmişlerdir. Çukurova bölgesi Anadolu'nun en verimli topraklarına sahip olan bölgelerinden biridir. Burada yaşayan ağalar ve beyler sahip oldukları toprakları genişletmek için köylülere zulmederler, kanun dışı işlere girişirler, yozlaşmış memurlarla işbirliği yaparak onları kendi çıkarları için kullanırlar. Ağalar zaman zaman birbirleriyle işbirliği yapıyorlarmış gibi görünseler de aslında birbirlerinin azılı düşmanlarıdır. Çukurova bölgesi gözünü hırs bürümüş toprak sahipleri yüzünden bir nevi kurtlar sofrasına döner. Murtaza Ağa, Arif Saim Bey, Tapucu Zülfü, Taşkın Halil Bey, Mahmut Ağa ve Talip Bey sahip oldukları toprakları genişletmek için her türlü yasa dışı işe girişirler. Devlet memurları da sürekli rüşvet almaktadırlar. "Onlarsa ortada yoklardı. Ötekiler düşmüşler yazıya yabana, Ermenilerin çiftliklerini, Yörüklerin kışlaklarını, öteki Hazine tarlalarına pay ediyorlar, bir türlü de gözleri toprağa doymuyordu".

Hüzün Ağaların toprak sahibi olma hırsı yüzünden birçok masum insan korkunç bedeller ödemeye mahkum olur. Birçok insan haksızlığa uğrar, işkence görür, hapse atılır ve taciz edilir. Hürü Ana her şeyden çok sevdiği eşi Durmuş Ali'yi kaybeder. İnce Memed sevgilisi Hatçe'yi ve annesi Döne'yi kaybetmiştir. Seyran ise nişanlısı Aziz'i kaybetmiş ve o günden sonra yüzü bir daha hiç gülmemiştir. Yobazoğlu Hasan'ın evi yakılır ve sürgün edilir. Ferhat Hoca ve Yobazoğlu Hasan haksızlığa uğrayarak hapse atılmışlardır. Devamlı olarak acı çeken ve haksızlığa uğrayan kesim, emeğiyle yaşamını idame ettirmeye çalışan toprağa bağlı köylülerdir. Zenginlerin kurmuş olduğu düzene başkaldıran herkes, yapmış oldukları eylemlerin bedelini korkunç bir şekilde öder. Hürü Ana, yaşamış oldukları üzüntülere nasıl dayanıldığını şöyle ifade eder: "Demir olsaydım çürürdüm, toprak oldum da dayandım, toprak oldum da dayandım, toprak oldum da..."

Kişi İncelemesi

İnce Memed

(Açık – Vicdanlı)

Karakter Anlatının başkahramanı, küçük yaşta babasını kaybetmiş ve dul annesiyle birlikte Değirmenoluk köyünde yaşamıştır. Abdi Ağa'nın yeğenini öldürdükten sonra dağa çıkıp eşkiya olmuştur. Bunun üzerine Abdi Ağa İnce Memed'in annesi Döne'yi öldürmüştür. Daha sonra İnce Memed ilk göz ağrısı olan Hatçe'yi de Yüzbaşı Faruk'la girdikleri bir çatışmada kaybetmiştir. Vayvay köylüleri tarafından korunan İnce Memed, köyün yerlisi olan Seyran'la aşk yaşamaya başlar. Köylülerin topraklarını ele geçirmeye çalışan Ali Safa Bey'i ve Kel Hamza'yı da öldürür. Ağaların emekçi insanları sömürmesine ve onlara eziyet edilmesine sessiz kalamayan İnce Memed, ağaları öldürerek adaleti tesis edeceğini düşünür. Fakat daha sonra bu konuda yanıldığına kanaat getirir. İnce Memed mecburen dağa çıkmış ve mecburen bir kahramana dönüşmüştür. Bölgenin yerli halkı zaman içinde onu destanlaştırır ve ermişler seviyesine yükseltir. Kişilik özellikleri bakımından İnce Memed; duyarlı, bilinçli, tokgözlü, meraklı, güdümlü, yaratıcı, maceracı, canlı, hayalperest, dostane, yardımsever, nazik, cömert, güvenilir, hoşgörülü, sadık, dürüst, sorumlu, ciddi, kararlı, dikkatli, bilge, karamsar/iyimser, cesur ve aşık bir karakterdir.

Etkinlikler Ali Safa Bey ve Kel Hamza'yı öldürmüş olan İnce Memed, Alidağı'na doğru gitmektedir. Yüzbaşı Faruk ve jandarmalar onun peşindedir. Uzun bir kovalamaca olur ve İnce Memed bazı yerlerinden vurulmuştur. Fakat jandarmalara yaklanmadan izini kaybettirmeyi başarmıştır. Yüzbaşı Faruk ve jandarmalar, Kızılkartallı bölgesinde silah sesleri duyulduğunu ve bir atının oradan geçtiğini haber alırlar. Sarıkeçili obasından Çoban Müslüm'ü sorguya çekip İnce Memed'in yerini öğrenirler. Bakırgeçili mağarasını kuşatan jandarmalar girmiş oldukları çatışma sonucunda hiç kimseyi sağ bırakmazlar. Cesetlerden birinin İnce Memed'e ait olduğu düşünülür ve kasabaya haber verilir. İnce Memed'in ölüm haberi kasabada günlerce kutlanır. Fakat aradan birkaç gün geçtikten sonra Kara Osman'ın kardeşleri karakoldan cenazelerini almaya gelirler. Jandarmaların İnce Memed olduğunu sandıkları kişi aslında Kara Osman'dır. Kara Osman'ın kardeşleri bir gece yarısı, yeşil kıyafetler giyinerek ve aynı cins atlara binerek Kara Osman'ın cenazesini alıp götürürler. Bu olay Molla Duran tarafından köylülere mucizevi bir olaymış gibi anlatılır. İnce Memed yerli halk tarafından kısa sürede ermişler mertebesine yükseltilir. Kasabada işlenen birçok cinayetin ve suçun sorumluluğu İnce Memed'in üzerine atılır. Böylece İnce Memed halk arasında tamamen efsaneleşir. Hürü Ana, Sarıkeçililerin İnce Memed'i sakladıklarını öğrenir. Temir Hürü Ana'yı İnce Memed'i sakladıkları yere götürür. İnce Memed ağır yaralıdır ve ölmek üzeredir. Hürü Ana Kırkgöz Ocağı'na giderek Anacık Sultan'ı getirir. Anacık Sultan kullanmış olduğu iksirler ve merhemlerle İnce Memed'i iyileştirir. Artık tamamen iyileşmiş olan İnce Memed eşkiyalığı bırakma kararı alır. Battal Ağa'yla bu konu üzerine görüşür. İnce Memed Battal Ağa'nın vermiş olduğu nasihatleri düşünür. İnce Memed kimliğini değiştirerek Çukurova'da satın alacağı bir arazide Seyran'la yaşamaya karar verir. Fakat arazi aramadan önce Anacık Sultan'la görüşür. Anacık Sultan ona ocağın mührünü emanet eder. İnce Memed Kırkgöz Ocağı'ndan ayrıldıktan sonra kanadı kırılmış bir alıcı kuşla yağız bir ata rastlar. Onların hayatla nasıl mücadele ettiklerine şahit olur ve hayatın bir mücadeleden ibaret olduğuna kanaat getirir. Ardından İnce Memed Sarıkeçili obasına döner. Kasım'la Temir'i yanına alıp Battal Ağa'dan silahlarını geri alır. İnce Memed ve adamları köylülere zulmeden Sarıçıyan çetesini yakalar ve Çamlıyol köylülerine onları teslim eder. Vayvay köyüne geri dönen İnce Memed Seyran'la evlenir. Daha sonra İnce Memed ve adamları Sinemoğlu çetesine birleşip Ferhat Hoca'yı ve Yozbazoğlu Hasan'ı hapisten kurtarırlar. İnce Memed Molla Duran'la anlaşıp Sarıkeçili obasının kışlağını geri alır. Kuzgun Veli ve çetesi Çamlıyol köyünü basarlar fakat köylüler onlara karşı direnip Veli'yi tutsak ederler. İnce Memed Çamlıyol köyüne gelip tutsak olarak tutulan Veli'yi serbest bırakır. Fakat Veli İnce Memed'i öldürmek için silahını çekerken Ferhat Hoca tarafından öldürülür. Askerler tarafından kuşatılan İnce Memed ve adamları, kuşatmayı yarıp kurtulurlar. Çiçeklidere köyündeki Sarı Çavuş'un evine sığınır. Tazi Tahsin İnce Memed'in saklandığı evi görüp Mahmut Ağa'ya haber verir. Mahmut Ağa ve adamları Sarı Çavuş'un evini basarak İnce Memed'i yakalarlar. Mahmut Ağa İnce Memed'i konağına götürür. Sabaha karşı Emiş Hatun'un önderliğindeki ak çarşaf giymiş olan kadınlar, İnce Memed'i konaktan kurtarırlar. Daha sonra Mahmut Ağa'nın Murtaza Ağa'nın konağına gittiğini öğrenen İnce Memed konağı basar ve Mahmut Ağa'yı öldürür. Çiçeklidere köyüne gelen İnce Memed, Emiş Hatun'dan helallik isteyip Yıldızdağı'na doğru yol alır ve gözden kaybolur.

Etkileşim Eserin başkahramanı olan İnce Memed, anlatının çoğu bölümünde edilgen bir durumdadır. İnce Memed zaman içinde halkın gözünde ermiş mertebesine ulaşır ve onun hikayesi destanlaştırılır. İnce Memed, halkın bakış açısından okura yansıtılır. İnce Memed bu eserde de

eşkıyalığı bırakmaya karar verir. Fakat daha sonra mücadele etmesi gerektiğinin farkına varan İnce Memed yeniden silaha sarılıp zalimleri teker teker cezalandırır. İnce Memed anlatıda rol oynayan bütün karakterlerle iletişim ve etkileşim halindedir. Diyaloglar ve iç monologlar aracılığıyla onun dünya görüşü ve tinsel durumlarıyla ilgili detaylı bilgiler edinilir.

ÖRNEK ANILAR

Sevilen İnce Memed emekçi halk tarafından sevilir ve sahiplenilir. İnce Memed halk tarafından adaletin temsilcisi ve simgesi olarak görülür: "Aaah, İnce Memed, yiğitler yiğidi İnce Memed, ona düşmanları bile ağlıyor, Mustafa Kemal Paşa bile duysa ağlar ona. Kim ağlamaz ki bu babayığide? Yedi ülkelik koca Toros dağları bile ağlıyor yiğide, ana kuzusuna. Ağlama kardaşım ağlama, kader böyle imiş".

Coşkun İnce Memed, mazlum halkın maruz kalmış olduğu haksızlıklara ve işkencelere karşı sessiz kalamaz. İçindeki adalet istenci ve insan sevgisi uğruna ölecek kadar güçlüdür: "Ben sanmıyorum ya inşallah üstesinden gelirsin," dedi Battal Ağa. "Ben seni azıcık tanıyorsam, senin içindeki bu kurt var iken, böyle de depreşip durur iken, sen mecbursun. Köroğlu da mecburdu".

Başkaldıran İnce Memed, halk için mücadele eden kahramanların soyundan gelmektedir: "İnce Memed öldürülecek onun yerine Ali Memed gelecek, o da öldürülecek onun yerine Hasan Memed gelecek... O da öldürülünce Veli Memed gelecek... O da, o da, o da... Sen ne sanıyorsun oğlum Memed, İnce Memedler bitecek mi sanıyorsun? Her insanın içinde bir mecbur kurdu, bir İnce Memedlik, bir Köroğluluk kurdu var. Köroğlu gitti İnce Memed geldi. İnsanoğlunun içinde bu kurt oldukça insanoğlu ne olursa olsun yenilmeyecek Sen insanoğlunun içindeki kurtsun, ne olursan ol, nereye gidersen git. İşte insanoğlunun içindeki bu kurt yiterse, insanlık da işte o zaman insanlıktan çıkar".

Sezgili İnce Memed, insan davranışlarını iyi gözlemler ve onları doğru yorumlar. Onun başarısının ardındaki en önemli güçlerden biri sezgileridir: "Olur," dedi Tazı Tahsin, kovuktan hemen çıktı, yağmura koştu. Memed onun arkasından bir süre baktıktan sonra, bu adamda bir şeyler vardı ama, neydi, diye düşündü. Yolu değiştirmeliyim. Gözleri kötüydü, hem de korku doluydu. Böylesi, her şeyden, en küçük gölgeden, kırırdayan yapraktan korkan kişilerden korkulur. Bunların insanlara yapamayacakları kötülük yoktur".

Kahraman İnce Memed, halkın dilinden hiç düşmeyen bir destana dönüşür. Onun vasıfları yüceltilir ve halkın gözünde insanüstü bir varlığa dönüşür: "O senin gördüğün İnce Memed değilmiş Tahsin oğlum. İnce Memed on bir yaşındayken bile o kadarcıktı, şimdi o, ben onu geçenlerde gördüm Değirmenolukta, atının üstünde dimdik, uzun, yakışıklı, bir sıvgaca dal gibi duruyordu. Öyle iriydi ki, altındaki o seni yiyecek olan atın belini çökertiyor, iki kat ediyordu. Amanın Tahsin oğlum, bu sözleri, atın da seni yiyeceği, seni yağmurda üç gün üç gece ağacın altında beklediği tevatürünü kimsecikler duymasın, olur mu, senin için hiç iyi olmaz. Sen kapı gibi İnce Memedi bir sabicik çocuk yaptın da çiktin, Tahsin oğlum, bunları başkalarına anlatıp da elalemi üstüne güldürme".

Bilinçli İnce Memed, haksızlık ve adaletsizlik olduğu sürece, başkaldıran ve adaleti arayan kişilerin de olacağına bilincindedir. İnsanlık tarihi eytişimsel bir süreçtir: "Bir de şu Battal Ağanın sözü yok mu, artık bundan sonra ölse de gözü açık gitmeyecekti. Bir Ağa gidince bin tanesi gelirse, bir İnce Memed gidince, on bin, yüz bin, yüz yüz bin tanesi gelecekti Ağalar az, fıkalarlar çoktu. O günden bu yana İnce Memed bu sözleri diline pelesenk etmiş yineleyip duruyordu. O bu sözleri yineledikçe içi aydınlanıyor, sevgiyle dostlukla doluyor, dağları, bulutları, şu akan azgın selleri, gürleyen şimşekleri, yıldırımları gözleriyle okşuyor".

Anlayışlı "Ali Aşam," diye boynunu kıvırdı Memed, "şu dünyaya kim bilir ne kötü, ne alçak, tanıyınca ne kadar utanacağımız insan gelmiştir, kim bilir?".

Murtaza Ağa (Kapalı – Vicdansız)

Karakter Kekeme Adem Ağa'nın oğlu olan karakter, Çukurova bölgesinin en zengin ağalarından bir tanesidir. Adem Ağa'nın, obasına ait olan toprakları çiftlik haline getirerek zenginleştiği söylenir. Fakat yerli halk Adem Ağa'nın, Karabet Keklikyan'ın arazisini zorla ele geçirerek zenginleştiğini bilmektedir. Abdi Ağa, Ali Safa Bey ve Kel Hamza gibi zenginlerin öldürülmesinin ardından kendi

canından şüphe eden Murtaza Ağa, İnce Memed'den kendisini koruyabilmek için elinden gelen her şeyi yapar. Bölgede yaşa dışı yollardan zengin olmuş karakterleri en etkin ve en baskın şekilde temsil eder. Kasabanın diğer ağalarıyla, beyleriyle ve devlet memurlarıyla sürdürdüğü çıkarıcı ve yozlaşmış ilişkiler, anlatı boyunca üzerinde durulan en önemli konulardan bir tanesidir. Kişilik özellikleri bakımından Murtaza Ağa; duyarsız, bilinçsiz, açgözlü, uzlaşmaz, hasmane, bencil, kaba, cimri, güvenilmez, hoşgörüsüz, sahtekar, sorumsuz, dizginsiz, düzenbaz, umursamaz, endişeli, takıntılı, kızgın, korkak ve sitemkar bir karakterdir.

Etkinlikler Ali Safa Bey ve Kel Hamza'nın öldürülmesinin ardından kendi canından endişe duymaya başlamış olan Murtaza Ağa, yörenin ağalarıyla ve beyleriyle İnce Memed'e karşı önlem alınması için görüşür. Fakat bütün zenginler kendi canlarının derdine düşmüş oldukları için Murtaza Ağa, İnce Memed'e karşı tek başına önlem almaya çalışır. Arzuhalci Deli Fahri'den Ankara'ya telgraflar çekip mektuplar göndermesini ister. Topal Ali'ye çeşitli hediyeler alarak onu kendi safına çekmeyi başarır. Ona iyi bir insan gibi görünmeye çalışır. Bir gün kasabaya İnce Memed'in öldürüldüğü haberi gelir. Kasabanın kebağçısından haberi alan Murtaza Ağa doğruca Kaymakamlık binasına gider. Müjdeli haberi teyit ettikten sonra kasabanın yöneticileriyle ziyafet çekilir. Ardından Murtaza Ağa Deli Fahri'nin Ankara'daki mebuslara ve Arif Saim Bey'e ağdalı telgraflar çekmesini ve İnce Memed'in öldürüldüğü haberinin onlara ulaştırılmasını ister. Konağına dönen Murtaza Ağa, artık Topal Ali'ye ihtiyaç duymadığı için ona hediye etmiş olduğu her şeyi geri alır. Ona hakaretler ve küfürler ederek onu evinden yarı çıplak bir vaziyette kovar. Bir süre sonra İnce Memed'in öldürülen kişiler arasında yer almadığı ve onun hala yaşadığı öğrenilir. Bu haberi alan Murtaza Ağa Ankara'ya yeniden telgraflar çeker. Ağaları ve Yüzbaşı Faruk'u düzenbazlık ve umursamazlıkla itham eder. Murtaza Ağa Topal Ali'nin yeniden yanında çalışması için ona yalvarır. Ona birçok şey teklif eder ve teklifleri işe yaramayınca onu tehdit eder. Topal Ali'nin geri dönmeyeceğini anlayan Murtaza Ağa onun yanından ayrılır. Murtaza Ağa Adana'nın beyleriyle görüşmek için yola çıkar. Ramazanlı Beyi'yle görüşen Murtaza Ağa Arif Saim Bey'in, Mustafa Kemal Atatürk'ü öldürtmeye niyetli olduğunu söyler. İnce Memed'i onun saklayıp beslediğini iddia eder. Murtaza Ağa'ya görüştüğü hiçbir bey inanmaz. Fakat dedikodular zaman içinde Ankara'ya kadar ulaşır. Arif Saim Bey Ankara'ya gönderilen telgraflara ve mektuplara engel olmuştur. Yörenin ağalarıyla birlikte yapmış olduğu bir toplantıda telgrafları çeken ve mektupları gönderen kişinin bulunmasını ister. Topal Ali Molla Duran için çalışmaya başlamıştır. Bunu öğrenen Murtaza Ağa çok sinirlenir ve Molla Duran'dan hesap sormak ister. Fakat elinden hiçbir şey gelmez. Daha sonra Murtaza Ağa Mahmut Ağa'yla görüşür. Mahmut Ağa Murtaza Ağa'ya İnce Memed'i yakalayacağına söz verir. Tazı Tahsin Murtaza Ağa'ya İnce Memed'in yerini söylemiştir. Murtaza Ağa onunla birlikte jandarma karakoluna gider. Jandarmalar Tazı Tahsin'in söylediklerine inanmazlar. Jandarmalar Tazı Tahsin'den şüphelenince Murtaza Ağa da ondan şüphelenir. Tazı Tahsin'e işkence yapılır ve o, jandarmalara duymak istedikleri şeyleri söyler. İnce Memed'in eski silah arkadaşı Cabbar, Tapucu Zülfü'nün çiftliğinde çalışmaktadır. Murtaza Ağa Cabbar'a İnce Memed'i öldürmesi için birçok vaatle bulunur. Cabbar düşünmek için süre ister ve bir daha görünmez. Anlatının sonunda Mahmut Ağa Murtaza Ağa'nın konağındadır. İnce Memed Murtaza Ağa'nın konağını basarak Mahmut Ağa'yı öldürür ve ardından ortalıktan kaybolur.

Etkileşim Anlatının kötücül karakterlerinden biri olan Murtaza Ağa, olay örgüsünü oluşturan entrikaların meydana gelmesini ve onların derinleşmesini sağlayan en önemli anlatı kişisidir. Eserde rol oynayan hırslı ve açgözlü ağa tiplerinin en sağlam karakterize edilmiş örneğidir. Anlatıda rol oynayan bütün karakterlerle iletişim ve etkileşim halindedir. Etkinlikleriyle okurlara birçok ileti verir.

ÖRNEK ANILAR

Korkak İnce Memed tarafından öldürülmekten korkan Murtaza Ağa, kendi hayatını kurtarabilmek için Topal Ali'yi kendi safına çekmeye çalışır: "Öyleyse, biz de Abdi Ağaya, Ali Safa Beye benzemeden İnce Memedin hakkından gelmeliyiz. Sen bundan sonra benim öz bir kardaşımsın, oğlumsun, gözümün bebeğisin. Demek bunca yıl bu kadar korktun?" "Korkudan öldüm ve hem de ölüyorum." "Ben de..."

Maddiyatçı Murtaza Ağa, paraya, mülke ve değerli eşyalara çok önem verir. İnsanları da bunlarla kandırmaya çalışır: "Şimdi, derakap sana bir fötür şapka alacağız ki, o Arif Saim alçağı bile giymemiş ola." Sonra da onu yırtık, bir zamanlar sırmalı olan çizgili, yarım kollu Maraş abasının kolundan tuttu: "Bu ne?" "Abadır Ağam." "Bu da olmaz. Benim kardaşım... Hemen şimdi çarşıya... Doğru terziye." Gözlerini şalvara indirince bir iyice öfkelenir. Sonra da acıyla güldü: "İşte bu hiç olmadı Ali kardaşım. Benim can bir biraderim böyle el dokuması, bir iplik çeksen bin yama dökülür bir şalvarı nasıl giyer?"

Kurnaz Topal Ali'nin İnce Memed için çalışıp çalışmadığını öğrenmek için sürekli onun ağzını arar: "Al o tabancayı oradan. O tabanca benim sana armağanımdır. Şimdi beni iyi dinle Ali, benim hayat sana bağlı. Al, ne yaparsan yap! İster öldür, ister kaldır. İstersen götür de İnce Memede teslim et. Ama bundan sonra sen sen ol, beni bırakıp da bir yerlere gitme".

Takıntılı Murtaza Ağa aralıksız bir şekilde İnce Memed tarafından öldürüleceğini düşünür. Bundan dolayı ne yapacağını bilemez hale gelir: "Benden sana vasiyet, beni İnce Memed öldürürse, beni hemen, derakap gömsünler." "İnce Memed seni öldürmeyecek." "Öldürecek," diye inatlaştı Murtaza Ağa, hem de üç kere ayağını yere vurdu, ayağının dibinden kumlar fıskırdı. "Öldürecek!" "Orasını ben bilmem Aşam".

Sezgili Topal Ali'nin İnce Memed için çalıştığını tahmin eder: "Öldüğüyle kaldı," diye öfkeleni Hüsne Hatun. "Fıkaranın ölüsünü de it ölüsü gibi kokuttular. Allah Ali Safa Bey gibi kimseyi etmesin. Bu adam iyi bir adama benziyor." "İnce Memedin de adamı... " "Ne biliyorsun?" "Ben biliyorum, anlıyorum. Ama yavaş yavaş bizim tarafımıza geçiyor. Bir hain, bir kafir, ama bir insan yanı var bu adamın. Ekmek yediği sofraya bıçak sokuculardan değil. İtliği bir kahvenin hatırını kırk yıl sayıcılardan

Düzenbaz Topal Ali'ye ihtiyacı kalmadığı zaman onu yanından kovar. Vermiş olduğu bütün hediyeleri de geri alır: "Ulan Ali Ağa," dedi, "ne de güzel bindin de Karadağlıoğlunun küheylanına zort atarak çarşıda geziyordun, lenger şapkayı da, mebus şapkasını da başına geçirmiş... Ulan o şapka senin gibi bin itin kanını değmez mi?".

Yüzbaşı Faruk (Kapalı)

Karakter Eserin ilk cildinden itibaren devlet tarafından İnce Memed'i yakalamakla görevlendirilmiş olan karakter sürekli onun peşindedir. İnce Memed'in yakalanmasını tamamen bir gurur meselesi haline getirmiştir. Elindeki yetkilere ve güce güvenen karakter yerli halka oldukça kötü davranır. Onları aşağılar, küçümser ve onlara hiç çekinmeden işkence eder. Köylülerin yalnızca dayaktan ve işkenceden anladıklarını savunmaktadır. Onların geleneklerini ve inançlarını aşağılar. Yerli halka elinden geldiğince kötü davranan karakter, üstlerine karşı oldukça saygılıdır. Hatta onlara dalkavukluk yapmaktan çekinmez. Ağaların ve beylerin ne kadar güçlü olduklarını bildiği için onların isteklerini harfiyen yerine getirmeye çalışır. İnce Memed'in yakalanması için elinden gelen her şeyi yapar. Yüzbaşı Faruk her şeye rağmen kendisini eleştirir ve zaman zaman İnce Memed'e özenir. Kişilik özellikleri bakımından Yüzbaşı Faruk; duyarsız, bilinçsiz, güdümlü/yılgın, meraklı/ilgisiz, hasmane, kaba, sorumlu/sorumsuz, ciddi/oyunbaz, huysuz/sakin, takıntılı/umursamaz, mutlu/mutsuz, iyimser/karamsar ve sitemkar bir karakterdir.

Etkinlikler Alidağı'na kaçan İnce Memed'i kovalayan karakter, onu elinden geçirir. Daha sonra Bakırgeçidi'nden almış olduğu ihbar üzerine oraya hareket eder. Askerleriyle birlikte ilerlerken Çoban Müslüm'le karşılaşır. Ona İnce Memed'i görüp görmediğini sorar. Çoban Müslüm İnce Memed'i görmediğini söyleyince falakaya yatırılır. Yüzbaşı Faruk Çoban Müslüm'ün köpeğinin başına silahını dayar ve ondan doğruluğu söylemesini ister. Bunun üzerine Çoban Müslüm İnce Memed'in Bakırgeçidi mağarasında olduğunu söyler. Yüzbaşı Faruk köpeği öldürdükten sonra çocuğun söylemiş olduğu yere doğru adamlarıyla birlikte hareket eder. İnce Memed'in yağız atı görülür. Yüzbaşı Faruk onu mavzeriyle vurmaya çalışsa da başarılı olamaz. Ardından mağaraya ulaşılır. Eşkıyalarla girilen çatışma bir gün sürer. Bütün eşkıyalar ölür olarak ele geçirilir. Yüzbaşı Faruk İnce Memed'in teşhis edilmesi için köylülerden yardım ister. Cesetlerden birisi İnce Memed'e benzetilir. Bunun üzerine Yüzbaşı kasabaya İnce Memed'in öldürüldüğü haberini gönderir. Askerleriyle birlikte kasabaya dönen Yüzbaşı, savaş kazanmış bir komutan gibi karşılanır. Fakat aradan kısa bir süre geçtikten sonra öldürülen eşkıyalar arasında İnce Memed'in olmadığı anlaşılır. Bu haber bütün köye yayılır. Yüzbaşı Faruk bir süre utancından dolayı dışarı çıkamaz. Albay onu ziyaret eder ve teselli etmeye çalışır. Arif Saim Bey'in düzenlemiş olduğu toplantıya katılan Yüzbaşı, kasabalılar tarafından Ankara'ya şikayet edilmiştir. Ona yönelik ciddi ithamlarla dolu telgraflar çekilmiş ve mektuplar yazılmıştır. Yüzbaşı Faruk bunları Ankara'ya kimin gönderdiğini öğrenmek ister ve bütün muhtarları sorguya çeker. Sorgulamalar sonucunda hepsinden Murtaza Ağa ve Tapucu Zülfü isimleri alınır. Muhtar Kenan Kertiş Ali tarafından sorgulanırken yemiş olduğu dayaktan dolayı hayatını kaybeder. Yüzbaşı, Murtaza Ağa ve Tapucu Zülfü'yle görüşür. Onlardan telgrafları çeken kişileri öğrenmelerini ister. Tapucu Zülfü Muhtar Kenan'ın Kertiş Ali tarafından öldürüldüğünü bilmektedir. Tapucu Zülfü Yüzbaşı'ya üstü kapalı bir biçimde bunu bildiğini ima eder. Bu durum karşısında Yüzbaşı Faruk'un eli kolu bağlanır. Bir süre sonra Yüzbaşı ve askerleri, İnce Memed'i Çamlıyol köyünde kuşatırlar. Fakat kuşatma yarıldıktan sonra geri çekilmek

zorunda kalırlar. Mahmut Ağa İnce Memed'i yakaladığında Yüzbaşı'ya haber verilir. Fakat İnce Memed'in başkası tarafından yakalanmasını gururuna yedirememiş olan Yüzbaşı, Asım Çavuş'a kasabayı kurşunlatıp başka eşkıyaların peşine düşmüş gibi davranır.

Etkileşim Başlangıçta idealist duygularla İnce Memed'in peşine düşmüş olan Yüzbaşı, kısa zamanda ağaların elindeki bir oyuncağa dönüşür. Zaman içinde o da yozlaşır. Köylülere karşı oldukça kötü davranır ve onları her açıdan aşağılar. Anlatıya hakim olan entrik unsurlardaki rolü önemlidir. Anlatının en baskın karakterlerinden bir tanesidir.

ÖRNEK ANILAR

Acımasız Yüzbaşı Faruk masum bir çocuğun köpeğini öldürecek kadar vicdansızdır. Müslüm'den İnce Memed'in yerini öğrenmiş olmasına rağmen onun köpeğini öldürür: "Yüzbaşı ayağa kalktı, gerindi, bacaklarının üstünde birkaç kere yaylandıktan sonra, önüne getirdikleri atına atladı ve hareket emrini verdikten sonra, atını orada dikilmiş kalmış köpeğe doğru sürüp tabancasını çıkardı, köpeğe doğrultmasıyla tetiğe asılması bir oldu. Köpek derinden bir veniledi, kıvrandı, kendi yöresinde dönmeye başladı. Yüzbaşı tabancasındaki bütün kurşunları üst üste köpeğin başına boşalttı".

Kaba Yüzbaşı Faruk yerli halkın geleneklerini ve göreneklerini aşağılar: "Yüzbaşı kadınları gösterdi: "Bu ne, ne oluyor bu köyde, bir eşkıyaya, bir katile böyle ağlamak?" "Bizde kim olursa olsun, gelenek görenektir, ağlarlar, ağıt yakarlar." "Yerin dibine batsın böyle bir gelenek görenek! Gel yakına".

Sorumsuz Silahsız olan yerli halkın üzerine emrindeki askerleri saldırtacak kadar sorumsuzdur: "Candarmalar kadın kalabalığına saldırdılar ya, kadınlar karşı koydular, candarmalar önce bir insan duvarına çarpıp sonra kadınların arasında yittiler. Bağrılıtlar çağrılıtlar kayalıklarda yankılandı. "Sizin ananız yok mu, sizin bacınız, sizin avradınız, nişanlınız yok mu, kafirler!" sözleri de gürültü arasından duyuluyordu. Yüzbaşı baktı ki kadın kalabalığı bölüğünü yutuverdi. "Süngü tak!".

Aldanan Yüzbaşı Faruk, Kara Osman'ın cesedinin İnce Memed'e ait olduğu konusunda ısrar eder: "Bu adam koskocaman, çam yarması gibi bir adam, söylediklerine göre İnce Memed küçücük, bir çocuk gibi bir şeydi. Ama onu tanıyan Çiçeklidesi köylülerine ne oluyordu, niçin bu adam İnce Memedir desinler de ağıt söylesinlerdi üstüne? Eğer bu adam İnce Memed değilse, bütün Türkiye İnce Memedin öldürüldüğü bildirilmiş, onun ölümünü boy boy resimler basarak gazeteler bile yazmışlardı. Hayır, bu adam İnce Memedden başkası olamaz, diye düşündü".

Dalkavuk İnce Memed'in suçlu olduğunu düşünen Yüzbaşı, ağaların ve beylerin suçlu olduklarını düşünmez. Onların da suçlu olduklarını bilmesine rağmen sessiz kalmayı tercih eder. Ağalara karşı tamamen çaresizdir. Onların istediği her şeyi yapar: "Şimdi şimdi, artık bundan sonra benim kim olduğumu öğrenecekler o ikiyezlü sümüklüböcekler! Benim istikbalimle oynar, beni bu hale koyarlar mı, beni mahvederler mi? Ben bundan sonra insan içine nasıl çıkar, komutanlarımın, büyüklerimin yüzüne nasıl bakarım?".

Emin İnce Memed tarafından defalarca aldatılmış olmasına rağmen onu yakalayacağı konusunda kendisine güvenir: "Siz ondan hiç korkmayın Murtaza Ağa. Bir daha o bu kasabanın kıyıcığınaya değil, o Torosun kıyıcığınaya bile gelemeyecek. O yakında...".